

VABA EESTI SÕNA

ESTONIAN
NEWSPAPER
2nd class postage paid
at New York, N. Y.

NELJAPÄEV, 26. OKTOOBER 1978
Nr. 43 (1510). XXX aastak. Üksiknr. 40c

FREE ESTONIAN WORD

THURSDAY, OCTOBER 26, 1978
No. 43 (1510). Vol. XXX. Single copy 40c

Toimetust: 127 West 26
Street, Room 902, New
York, N.Y. 10001. Tel.:
(212) WA 9-3900
Taliutus: 243 East 34 St.,
New York, N.Y. 10016.
Tel.: (212) MU 6-3356

Peapiiskop K. Veem New Yorgis

Lexington Ave. koguduse 80. juubelaasta raames viibis New Yorgis peapiiskop K. Veem Stockholmist, kes sel puhul esines jutlustajana koguduse peajumalateenistusel 22. okt. Lexington Ave. kirikus ja 21. okt. Long Islandil. Mõlemale teenistusele järgnesid koosviibimised, millel peapiiskop esines ka sõnavõtuga ja tervitustega kirikulistele.

Peajumalateenistus Lex. Ave. kirikus kujunes sündmuseks, millest osa võttis ligi 300-linise kirikuliste pere mõlemast NY eesti ev. luterlik kogudusest. Teenistid koos peapiiskopiga praostid A. Hinnio ja R. Kiviranna ja õpetajad A. Vaharo, W. Kopperman, L. Leiv Portlandist, Ore. ja Lexington Ave. ameerika kog. õpetaja Schulze.

Pidulik teenistus algas lippude sisetoomisega gaidide, hellakeste ja skautide ühuse poolt juhtide saatel. Nole järgnesid koguduse nõukogu liikmed ja siis õpetajad, karjasekupa peapiiskoplikus rüüis es samu-muiga peapiiskop K. Veemiga. Õpe-matageid alul liitunud ka uuteaduse instituudi kursustel õppivad E. Järvet ja W. Iives.

Järgnes jumalateenistus peapiiskopi jutlusega, milles ta meenutas ka Lexington Ave. koguduse ajalugu, eriti seda teeninud asutajaid õpetajaid H. Rebast ja temale järgnenud C. Klemmerit. Teenistuse muusikalisel osas esinesid solistina tenor Heinz Riivald helikontinik Meta Nooruke oviisatelt ja Lex. Ave. koguduse se-gakoor ühendatud koosseis. H. Riivald esines ka järgnenud koosviibi-misel.

Teenistuse lõppes peapiiskopi koguduse õnnistamisega ja Eesti hümniga.

Koosviibimine, mis järgnes jumalateenistusele, toimus viimase kohani täidetud kiriku seltskondlikes ruumides. Pärast tervitust praost R. Kivirannalt esines peapiiskop sõnavõtuga kog. esimees A. Ers. Käsitatud mõn-da koguduse ajaloolst, peatus ta pikemalt ülesannete juures, mis kiriku ja kogudustel täita meie olukor-dades.

Meenutanud eesti suurmehi, rõhutas ta EELK tihedalt sidet Eesti kultuuriga, märkides, et kiriku üles-andeks on ka lahkhelide lahendamisele kaasaaitamine, kui need on. Ka ESTO '80 heale kordaminekule kaasaaitamine on olulisi ülesandeid. Eriti toonitas kõneleja noorema ge-neratsiooni kaastöömise vajadust, et kirik võiks püsida ja oma üles-andeid täita.

Järgnesid tervitussõnavõttud. Alus-tas E. V. konsul A. Linkhorst. Märkinud, et E. V. esindus USA-s on õmad tervitused varemalt juubelaasta tähistamisel juba üle andnud. Rõhutas ta head koostööd kirikuga, tervitades eriti kiilla saanud peapiiskopi, soovides temale edu ta vastutustähtsal tööpöölil, mis ulatub kiriklikul alal oluliste rahvusvahe-liste kontaktideni, mille suur täht-sus Eesti kusiimise selgitamiseks.

Teisena tervitas juubelikogudust ja peapiiskoppi ERKU esimees J. Simon-son, toonitades olulist tööd, mis Lexington Ave. koguduse teenid 80 ek-sisteerimisasta kestel. Ta märkis eriti peapiiskopi olulist tööd Eesti kusiimise viimisel ulatusliku mõjuga koriklike maailmaorganisatsioonide loomisele, avaldades tänu ka kaasabi loomisele, avaldades tänu ka kaasabi loomisele, avaldades tänu ka kaasabi loomisele. Ta tänas ka mõlemad praost-tel nende kaasabi eest eestlaskonna huvides.

Lexington Ave. ameerika koguduse õpetaja Schulze, kes hästi tuttav Lexington Ave. koguduse tööga juba nende kiriku kasutamise tõttu, tervitas südamliselt sõnades eriti veel-

kordasid peapiiskopi, kea oli viibinud ka nende peajumalateenistusel sama päeva hommikupoolel.

Ta märkis, et tema 150 a. vana kogudus oli tõsiselt üllatatud teada saades, et nende kirikut kasutav eesti kogudus on auväärses vanuses, 80-aastane.

Esimese praostkonna tervitused andis edasi praost A. Hinnio, oma sa-navõttu hästi esile tuues koguduste kohustusid võõrsil ja nende töö olu-list tähtsust eesti rahvusrühpile. Chi-cago praostkonna tervitused andis edasi õp. W. Kopperman, tänades, et neil on hea meel peapiiskopi kol-mapäeval tervitada Chicago. NY Pauluse koguduse ja selle Rochesteri ning Syracuse pihtkondade tervitu-sed kogudusele ja peapiiskopile andis edasi esimees V. Kangro, soovides edu töös. Skautlike noorte nimel tervitas juubelikogudust nskm. V. Vaher ühisõnandega senise ahi eest noortetöös.

Pikema sõnavõtuga esines peapiiskop K. Veem. Juba jutluses ta märkis, et Läänes elab vähemalt 56.000 luterlast eestlast, kelledest vaid pooled kuuluvad kogudustesse, kelledest pooleks on aktiivsed koguduste elus.

Kui temalt on küsitud EELK osas, vii kaua tole mõtletle piisida, on ta ütelnud, et vastus sellele tuleb Jumalalt. Ta ei eitanud, et kiriku ja koguduste olukord on tõsine. Sellele vaatamata on jumalateenistuste arv aastast 1974 aastani 1977 kasvanud ja tõuseb 1800 kuni 2000 aastast. Tõus on ka armulaulu käijate arvus, sa-muti on tõus lastetöös.

Märkinud, et õpetajad ei suuda teha kogu koguduses vajalikku tööd, kutsus ta ühis neid abistama. Käsi-tanud EELK välissuhteid, märkis ta, et selles on saavutatud märkimis-väärne edu. EELK on varustanud kiriklike org-e informatsiooniga olu-kordadest raudeesriide taga jne. Ta rõhutas, et kogudused ja informeerimise häid tulemusi on saavutatud, mil-le elab kirik okup. Eesti ja milles töötab sealne õpetaja, kusi juures par-

Lääne eestlaskonna esindus aastakoosolekul

UE Kesknõukogu koosolekul esindajad kohal Rootsiist ja Kanadast

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (UEKN) Esinduskogu pidas NY Eesti Majas 21. oktoobril oma aastakoosoleku kune liikmekaas esindajate osa-võtul. Kinnitati aruanded, kaaluti pikemat tegevuskavali kusiimusi, eriti ESTO '80 Kesknõukogu korraldusel Rootsi Eestlaste Esinduse tegelikul läbi-viimisel toimuvale Rahvuskongressiga seoses, ning valiti eelseisvaks tegevus-aastaks juhatus. Esimeheks valiti tagasi Alfred Anderson. Esinduskogu koosolekule omistati seekord eilist tähelepanu sellega, et Rootsiist olid kohale saanud REE juhatusliige dr. Olaf Muruk ning REE esimees prof. H. Kauri. Kanadast oli, nagu igal aastal, kohal esindajad EKN-i esimees U. Petersoo ja juhatusliikmed H. Lupp, L. Leivat ja E. Salurand ning rahvuspoliitilise komisjoni esimees H. Teder, lisaks kolmele esindajale New Yorgist.

UEKN Esinduskogus on esindatud kolm suuremat eestlaste asukohta-maad — USA, Kanada ja Rootsi 8-liikmeliste ning kolm vähemat eest-laste asukohta-maad — Saksamaa, Inglismaa ja Austraalia 4-liikmelise esindajategrupiga. Koosolek kujunes asjalikuks ja viljakaks töökooolek-kuks, mis tagab edaspidiseks senise hea koostöö kõike lääne-eestlaste asukohta-maadest keskuste vahel.

Koosolek algas esimehe A. Andersoni avasõnaga, milles ta rõhu-tatult märkis UEKN-i tööülesandeid tänapäeva olukordades, toonitades, et senine pikaajaline UEKN töö on kulgenud ühegi lahkhelita liikme-maad vahel, mis on meie ülesan-ned edukama täitmise pandiks.

Avapalvuse pidas Esinduskogu lii-ge praost A. Hinnio, võttes aluseks Jer. 6:14: Mu rahva vigastust nad ra-riivavad kerjlastel, üteldes: Rahu, ra-hu! — küigi rahul ei ole." ja edasi Joh. 59, 7–8 ning Gal. 5,3, milles üteldakse: Seest teie, vennad, olete kutsutud vabaduseks." Rahul ei saa rajada anarhiaale, õiglusteale ja rahvaste orjastamisele, ütles praost. Rahul alus on vabadus — mis on Ju-mala and. Me kodumaa puudub va-badus. Orjastajad aga ise kannata-vad alaväärtuskompleksi, mille ajeil ehitatakse rahvaste vahele häbi-

te kontrolli valvab kõiki igal sam-mul.

Peapiiskopi sõnavõtt kutsus välja elava aplausi.

Koosviibimine lõppes Eesti hümi laulmisega.

Eestis. Peapiiskop märkis ka, et EELK-1 on ka ametlik vahakord Pä-ha Tooliga Roomsas.

Kiriku tegevusväli on avardunud ja kirik teeb sellel alal kõik, mis võimalik. Peapiiskopi informatsioon võeti teatavaks kiiduavaldustega. Järgnes kusiimusi, millele peapiis-kop ka vastas.

Ühisriin — mõjav jõutegur

Järgnevalt esines E. V. saatkonna esindajana konsul A. Linkhorst. J. Lattiku sõnnist mõõdu 22. okt. 100 a. Ta oli kõrges eas, kui ta valiti Rootsi eestlaskonna etrtotsa, olles sellega ka eestlaste ülemaailmse koostöö üheks alussamba kandjaks, ütles kõneleja. Temale oli endast-mõistetav, et ühiskonna juhtide ametisse seadmisel kasutatakse va-de valimiste teed. Nii toimus see ka iseseisvas riigis.

J. Lattik jäi truuks kodu- ja vä-lismaal tõelise rahvamehe veneet-le, mida ka hinnati temale erakord-se poolehoidu näitamisega. Meil on põhjust meenutada ülemaailmsel kokkutulekul austusega seda vaba vaimu esindajat.

Ülemaailmse ütlusega tööülesan-nete täitmisel tekib mitmesuguseid raskusi, kuna erimad ei ole eest-laste organisatsioon korraldus ja eluusuhtumise samalaadne. Kuid koge-mad esimehke silmas pidades on alati võimalik leida nii okup. Eestit kui ka läänemaailma eestlaskonda kõige laiemalt rahuldavaid lahendusi.

UEKN valvab, et Eesti huvides astutaks samme, mis õhulisel, eel-kõige teenides okup. Eesti maa ja rahva eest pectavalt vabadusvõitlust.

UEKN-1 on pingutusi nõudvaid ko-hustusi, et kõiki eestlasi kaasa tõm-mata seis tegevuses ja alal hoida neis teadlikkust oma päritoluma ja ahva suurte probleemide osas. Valve-posti ei ole meie üks: Kasulik on järjest meelde tuletada meiega saut jagavate teiste rahvaste sama-sugused probleemid. Ühisriindel moodustame mõjukama jõuteguri ja saavutame suuremaid tagajärgi.

(Järg 5. lk.)

40,000 dollarit
— eelarves
32.392.50
— laekunud
7607.50
— veel tarvis

See on Eesti Rahvus-komitee 1978. a. rahvusliku osamak-su seis.

Head eestlased,
rutake oma
panuse
saatmisega!

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu Esinduskogu koosolekul. Istuvad (taga) taga koosoleku juhatus, vasakult: protokollija Jaan Tiivel (USA, taga), koosoleku juhatajad Väike Lugas (USA), Udo Petersoo (Kanada EKN esimees) ja Aleks Kurgvel (Rootsi del.). Looa teis-s otsas, varjatult, protokollija Theodor Lemba (Austraalia del.). Vasakul koosolekule osavõtjaid, vasakult: UEKN esimees Alfred Anderson ja P. Saar (USA del.), paremal seisid: Rootsi Eestlaste Esinduse esimees prof. Hans Kauri, temast vasakul UEKN peasekretär Eduard Vallaste (Saksamaa del.).

Foto Jüri Räägo

Pühapäeval algab uus kellaeg

Oktoobrikuu viimase pühapäeval, 29. oktoobril hakkab kehtima ena-muses osariikides talvine kellaeg. 29. okt. kell 2 e. l. tuleb kiil lükata ühe tunni võrra taga.

KEep 744

"VABA EESTI SÕNA" — "FREE ESTONIAN WORD"

ESTONIAN WEEKLY

EDITORIAL OFFICE: 127 West 26th Street, Room 902, New York, N.Y. 10001; Tel. (212) WA 6-9000. Senior Editors: *Erich Friis* and *Heard Randolph*. BUSINESS EDITOR: 215 East 30th Street, Estonian House, New York, N.Y. 10016; Tel. (212) MU 6-5556. Advertising Manager: *Paul Saar*; Senior Ledger Clerk: *Livi Lepik* — sales and accounting. Ledger Clerk: *Mari Põrsandi* — circulation. Owned and published every Thursday by THE NORTH PRESS, INC. 215 East 30th Street, New York, N.Y. 10016; Tel. (212) MU 6-5556. Chairman of the Board — *Paul Saar*; President and Managing Editor: *Secretary of the Board* — *Leena Liire*; Vice-President and Secretary: *Treasurer of the Board* — *Veelki Ling*; Secretary: *Treasurer* — *Voldeemar Kõni*; Assistant Secretary and Treasurer: *Voldeemar Kõni*; Senior Editor: *Voldeemar Kõni*; Editorial Counselor: *Arnold Ruvha* — Public Relations Counselor.

Entered as second class matter at the post office in New York, N.Y. SUBSCRIPTION RATES: Second class mail \$3.00 a year, \$12.00 a year, \$7.00 a year. By first class mail \$38.00 a year, \$119.50 a year, \$100.00 a year. Single copy 10 cents. Address change, 50 cents.

ADVERTISING RATE: \$100 per one column inch. ADVERTISING DEADLINE: Monday preceding publication date. The editors cannot be responsible for unsolicited manuscripts of opinions unless a stamped, self-addressed envelope is enclosed.

Vastu Kremli propagandale

Vene okupatsioonivõimud on kasvava intensiivsusega levitamas propagandasiisulist kirjandust, eriti inglise keelt kõnelevas Lääne- ja Kesk-Euroopas. Lääne- ja Kesk-Euroopas, okupeeritud Baltikumi kohta. Varemastele võltsingutele on viimastel ajal lisandunud eriramatud spordi alal, milles künnitakse kulmasudamiskusega kirjutatutele näiteks Eesti spordiloo, nagu oleks see kõik eelkäijaks tänapäevale, ka olümpia reklaadiks, mis toimub Tallinnas. Raamatute autorid, kriitika käsilased, on tootmas sadavate kopikate ja vuhade eest pingutavad selleks, et näidata eestlast. Eestit, ka maa sportlaskonda ja tema saavutusi. Nõuk. okupatsioonirežiimi mitte meenutavana, nagu vaba rahva poegi ja tütreid. Nagu neid, kes astuvad võitlusväljakule oma rahva nimel ja eest.

Tegelikkus on selge rahva elu halvenemiseks, aga hoopis teistsugune, mis näitab teada ka mille, väljaarvatud need, kes on Eesti külastamiskäikudega omaendagi suu tõele lutanud.

Oleme Vene propagandamašina suhtes senini olnud liigagi passiivsed. Meil puuduvad praegu kultuurilised andmed, kui kaugele Kremli oma propagandakultuuriga on ulatunud ja kus on see pesitamas. Kui palju on sellest haaratud koolid või ülikoolid, ja teised kõrgemad õppeasutused. Missuguste allikate kaudu on kogu see propagandakirjandus, mille ülesanne USA, Kanada ja teiste lääneriikide rahvastesse vaheinformatsiooni külvamine, see teinud sinise maa kodaniku.

Ülemaailmse Eesti Keskkonkogu Esinduskogu koosolekul New Yorgis 21. oktoobril oli see küsimus ka kõige all, kusjuures rõhutatud vajadust sellesuunalise Kremli laimauktsioonile kindlakujulisemaks vastustamiseks.

Misoodid see sünniks ja misoodid tööle ja õigesti armastavalt hallitama — eestlaste, lätlaste ja leedulaste, sellele saaks kindlasti aidata. Kõigepealt on vaja selgitada, missugust Kremli propagandakirjandust on ühes või teise kooli, linna, maakonna või mõne teise ühiskondliku asutuse, kooli, ülikooli, organisatsiooni jne, raamatukogu. Kui see selgitatud, on vaja propagandateoseid võtta otseselt kõne alla, näidates neis toodud võltsingud selkolehade andmestiku. Kui kohapeal selleks puuduvad andmed ja võimalused, on seda võimalik teha vastava abi saamiseks kull ERKI bürool. Kindlasti ei keelduks oma abi kätten ja mõnigi teine meie organisatsioon või isik. Kasu atab talle ja õiguse kaitset ja jaluletoomiseks ka artiklil ajakirjanduses nõuetega. Raamatukogudest, koolidest ja mujalt korraldatud võltsingud ja ebapiisavad andmestiku külvav Kremli propaganda. Siinse maa kodanikele on meil ootus kohustus talle ja õiguse esiletoomiseks.

Kremli poolt Tallinnale kohustatud tehtud olümpia purjetamisriikide korraldamine toob ootusi. Eesti vabariigi pealinna arvukalt külastusi. Nüüd selatati ühe Kremli asevalitsuse külastuste grupi hulka kuuluvate tegelaste poolt, et Tallinn suab väliskülastusi vastu võtta vaid 2000 piirides. Kui ka arvestada regati vastu vähema hvi tundmisega, ka siis on võimalikult kasutamiseks määratud ruumide arv ilmselt väike, kuna rohkem sobivad arvatavasti Läänest rohkem ajakirjanikke. Normaalses olukorras vabasta Eesti Vabariigi pealinna, olukorda Tallinn külastuste osas palju enamaks võimalike hotelliruumide puudumisel, praktiliselt kaudu. Nüüd, Vene okupatsiooni all, ei ole see mõeldav, kuna väismaalaste vastu puudub Kremli ja tema

asevalitsustel usaldus. Lisaks on teada Kremli korraldus, kõigiti vältida Lääneriikide kodanike kokkupuuteid okup. Eesti elanikkonnast eestlastega.

Sernaegselt tuleb ka Moskvas teateid, et see inn, Vene diktaatorite peareisid, ei ole suuteline vastu võtta väliskülastusi, nagu need on olümpia ajal esinenud Lääne- ja Kesk-Euroopas. Muudigi ei ole Kremliama sellel võimaline juba seepärast, et neli pole võimalik või on raske isegi Moskvas organiseerida 10.000 "saba" väheastatult saabuvalt valimiseks. Üteldakse küll, et Venemaal "võib tulla" paljust puudu ja ongi paljust puudus — kuid üks tõstat seal külluses, nimelt KGB, eriti nüüd, kus ta saavutanud iseseisva asutuse positsiooni Venemaa valitsemisüsteemis. Kuid ka KGB "sabadevabrik" ei ulata "toodangus" miljontes, sest nii palju "tuid käsitsi" Venes väliseleil olla pole.

Need olukorrad vajavad selgitamist. Kas poleks käes jälle aeg olümpia korraldamise Moskvas loobuda. Miks vaba Lääs end alandab ühe diktaatorima reeglitele. Miks siirdutakse külastama vangimaja ühesid... Miks ollakse seisukohtades nii odavad...

Meie seisukohalt on märkimisväärne Moskva agentide aktiivsus ka teisel rindel, nimelt Kremli "kultuuritegelaste" ekspeditsioon Lääne- ja Kesk-Euroopas. Lühivaid ühe KGB keeltoadlaste, kriitikut ja muudlasti maske kandvad, Kremliamitsusest kultuurisõpradest, nagu hiljuti K. Kurg, KGB "kirjanduskriitik" ka N. Yorgis leitud katsum. Kas ununes Marie Underi poolt üteldud: "Meil palju võetud — siiski meile jääb me uhkus, au ning viha: seekem püsti päli!"

H. RDSP

SURI MIKOJAN

N. Venes suri pühapäeval viimase "vana-bolshevi". Anastas Mikojan 82 a. vanuses. Ta kandis mõne aja ka N. Liidu "presidendi" tiitlit. Mikojan oli aimalaude kuju selles

Ameerika argielu

President Jimmy Carter andis käsu alustada neutronpommide ehitamiseks tarvilike osade valmistamist, nii et sõjalise vajaduse puhul on võimalik saada uut relva kiiremini tarvitusele võtta.

Senati välisloosuse komitee juhtivalt liikmed valmistavad plaani uue "Marshalli-plaani" rakendamiseks, seokord Israeli ja Araabia riikide, esmaajades Egiptuse abistamiseks 3 aastakümne kestvat ja vänu tagajärgede likvideerimiseks.

Ameerika kaubalaevastiku tehnilise juhtkonna ümber pooras president Jimmy Carter, peale teadusega, keelata USA sõjaliste materjalide vedu Euroopasse. N. Vene ja tema vasallriikides laevadele, nagu see on toimunud lennukite toimetamisel Saksaamaale.

Valgest Maa's teatati, et president Nixonile on saadetud raportid, mis näitavad, et Ameerika kontrollid Jimmy Carteri "amaleksiteerimise" 1975. ja 1976. a. kohta, kuna on avaldatud teateid, nagu oleks nendes ebapiisav.

USA dollari kursilangus rahvusvahelisel rahaturul jätkus, samuti küllahinna tõus. Euroopa keskuste oli kulla hinnaks 228 dollarit ja rohkem ühtsilt. Dollari nõrkuse tõttu on teravalt püüdnud Euroopa ühisriikide rahandussüsteemi ümberkorraldamine.

PROBLEEM JA ARUTLUS

VEEL HAPUKAPSASUPEST JA PATRIOTISMIST

Ed. Vallaste artiklil "Hapukapsasupp verivorist — patriotism" (VES nr. 39, 28. sept. 1978) kergetab üles jälle selle valelõdava hapukapsa teema, järele keskuses tekib selle ümber vahetuvahel vaidlusi. Osa inimesi leiab, et hapukapsad viinerte või mõne muu lihaaga peavad alati toidusöödud figuurima. Teine osa — kus tüdimusist või mõnel muul põhjusel — on kapsaevallikud. Viimaste kaitseks peab ju ütleva, et kapsastel on teatud määral ebameeldiv ja kamaupis lõhn.

Paguluse aiganastel oli Rootsis kuuldud, et eestlastel tekki pärisrahvaga pahandusi hapukapsaste ja hapendatud silikude pärast. Rootslased kirjutasid nina kui neilased keed-sid kapsaid, eestlased leidsid, et rootslaste hapud silgid (värstörming) olid hoopiski hullumaa. Pika-penale on nüüd eestlased väidetavalt õpetanud rootslaste hapukapsad sööma ja eestlased leiavad, et hapud silgid teatud külmna napsi juurde moodustavad päris pikantse saksimendi.

Ameeriklased hapukapsaid keeta ei oska. Vähemalt mitte siis põhjalähes. Nad valavad purgist oma äädikaga hapukapsasteid ja ülesoolatut kapsad patja ja laevad korra keema tõusta. Siis meel nad ei kõlba müüda kusagile. Ka mõned eestlased perenaised on nii ameerikaniseerunud, et kasutavad sama moodust. Siis võib koosviibimistel vahel kuulda ka kapsaid pirtakes, et kas pr. P. ka kapsaid tegi? Ja kui, siis ära sa mulle küll neid anna!

Aga pakkuks korra ameeriklase kodumisel viisil keedetud või ahjus küpsetatud hapukapsaid. Sööb

roõmsalt ja küsib liha!

Hapukapsa vanlastele võiks soovitada lugeda Maria Jürvetsoni Siberi mälestusi ("Haunatagune Siber"). Kirjastus Kultuur, 1963).

Siberisse küüdatud pr. Jürvetsoni al saanud kaasa võtta veidi villast lõnga, millest ta Siberis kudus baretimütsi. Vene naised tahtsid neid osta. Mis hind nende eest võtta?

Pr. Jürvetson jutustab: "Toiduainad oli see, mida ma vajasin. Palju ei olnud anda kellelgi, palju ei olnud neil endal... Mõned pakusid tükilise liha. Sain kübemekeste tükilise. Aga minu seisukohast ei olnud liha ülim ega parim. Liha hind arvestati liiga kõrgeks. Juba sel esimesel päeval kogesin, et minule kõige soodsam on küsida piima ja hapukapsavett. Hapukapsavett oli mõnikord ka müügil. Klaasitäieks küsiti rubla ja enam. Kui mina suutsin kaubelda baretit eest välja 5—10 klaasitäie, siis oli kuninglik hind."

Hapukapsamahl ei olnud vesi. See oli puhast täismahl ilma lisanditeta ja hästi lihtsressitud. Kapsad pandi Siberi hapnema samuti, nagu olid teinud seda see Tanjaanil (kodutalus), tampsides nende nõnda kõrvale nõusse, et mahl pinda kettis. Vene laad seda ei teinud ega proovinud viat üldse, aga minule kujunes hapukapsadeleiku keedetud nõgesepp, millesse poetasin mõnikord tükikesi liha ja tangu, sellesiks too, mis täitis kõiki püevast päeva ja ja nädalast nädalasse... Lige-male kaiks pikka aastat suutis anda kodumalalt kaasatoodud lõng mulle elatist."

Kapsastes on rohkesti vitamiine ja mineraale. Kui mõelda meie kodumaisele talvisele toidusöödile, siis etendas hapukapsas selles suurt osa. Kevadepoole talvel, kui värske kapsa pead, kaalikad ja porgandid keldris liivamaetuna hakkasid juba toh-

letama, siis hapukapsas tunnisi pidamist veel vapralt vastu ja aitas "kevadeväsimust" üle saada, ning uusi juur- ja aedvilju oodata.

Noorem generatsioon, kaasa arvatud lüüa Laanman (kelle luulet pole muu olnud juhust lugeda) on nagu noored ikka — tikuvad ninga pilu-dama vanu kombeid ja harjumusi, maitseid ja arusaamisi. Aeg on selles praegu ka hoopis soodsam, kui oli "meie ajal". Aga tavaliselt on kõik need edvistajad varem või hiljem jõudnud punkti, kus nad on pidanud mitmekül vanad ajast-arust töed maast üles korjama. Võibolla kahe-, kolme- või neljakümne aasta pärast languvad lõpuks pisarad kapsa-supi sisse hoopis erinevatel põhjustel. Võibolla see sama supi ja patriotismi tunduvad talle siis mälestuseks kaugest ajast, mis on ammu mööda ega tule enam kunagi tagasi.

Selle markusega aga, et "ameeriklased nimitasid sõja ajal sakslasi haatehtlikult sõnnimeina "kraut", läheb h-rä Vallaste küll vähe viltu. Sõim on harva haatehtlik. Vast ainult siis, kui soovitate pealtkuulajaid eksiteele viia. Võibolla Ernest Hemingway oli haatehtlik, kui ta Marlene Dietrichi Krautiks kutsus, kuid okupatsioonivõimud pärast-sõjaajal Saksaamul küll krauti nime mingi haatehtlikusega ei kasutanud. Pealegi pole see nimetus mingi sõjaajane ega sõjajärgne leutius, vaid hoopis vanem.

Sally Sumboru

Toimetuse järelemerk: Sõna "kraut" sakslaste kohta tekis 1917. a. kui USA kuulutas Saksaamale sõja. Muide, samal ajal kutsustati Ameerika sõjogedidelit sõna "sauerkraut" ja asendati sõnaga "lily berty cabbage". Saksavalluulikus läks nii suureks, et isegi Beethoven ja Mozart olid põlu all. Vt. ka Vähendast kalender 1976, lk. 79/80. Vähe-mal pärinevad Lääne-Saksa ajakir-jade "Quick" ja "Stern" seeriakir-justest viimase paarikümne a. kestel.

Eesti organisatsioon ja kogudusi

palutakse teatada oma aadressimuu-datusest Viilaselehes kalendri toi-metusele, 127 West 26 St, Room 902, New York, N.Y. 10001.

Palume teated saata võimalikult kohe

mõttes, et ja pääses kõikidest Vene-maa veristest puhastustest ja oli Kremli juhtivatel tegelastel tervelt 40 aastat. Ta oli rahvuselt armeelane. Tema eraelust on vaid teada, et kõik tema viis pöga said sõjas surma. Tema naine suri 60-nädaste aastate algul.

AMEERIKA PRESSIST

Venel pole osa Baltikumi jõukusel

USA suuri, etli majandusriigikong-dades leviv ajakiri "U. S. News & World Report" avaldas Mäido Kari huvikirja:

Kiitus "U. S. News & World Report"ile ja tema korrespondendile Robin Knightile Balti riikide küsimuse käsitlemise eest 25. sept. numbris (Kuidas Balti riigid piir-piir-kondi N. Liidu mitte-vene piirimaad, teid, mida nõukogude valitsus püüab tähelepanu all eemal hoida. Kuid Knight siiski omistab liiga suurt tähtsust N. Vene osale Eestis, Läti ja Leedu praeguse jõukuse saavutamisel. See võrdlemisil märkimisväärne jõukus oli olemas juba enne nõukode süsteemi, isegi 1918—1940. a. iseseisvuse perioodi ja ulatus tsaarivallituse ajaks.

Otsesed põhjused oli Euroopa mõju ja orientatsioon, geograafiline asend ja rahvaste kultuurilised ta-

vad. Lähem analüüs võiks isegi näidata, et Balti riigid on nõukogude režiimi all kannatanud nii majanduslikult kui ka kultuuriliselt. Baltikumi majandus, kui seda võtta eraldi, saab balti töötajate toodangust vähem kasu kui N. Liidu majandus.

Ajakiri avaldas samas ka leedu valimuliku Casimir Puzeviciuse kirja: "Ma sean küsimismärgi alla väite: "Balti riikides mõned väikesed grupid ikka veel pooldavad iseseisvuse saavutamist N. Liidu alt. Kuid enamuse peirirkonna 7 miljonist elanikust kaalub jõukus — vähemalt praegu — rohkem kui Kremli kontrolli". Kuidas saab lääne ajakirjanik kellelgi lubatuse külastada Balti riike nüüd lühikesel aega ja terava järelevalve all, küsitleda baltlasi ja saada õige vastus küsimusele: "Kas pooldate iseseisvuse saamist N. Liidu alt?"

Meil olevad tõendid kindlalt, et jõukus ei kaalu ühe Kremli kontrolli, vaid et nõukogude poliitiseiri jultus kaalub üles rahva soov iseseisvuseks.

GLENN BEALL KANDIDEERIB MARYLANDI KUBERNERIKS

Eestlaste suur sõber, endine senaator Glenn Beall, kes ESTO 76 ajal esines Senati poolt vastuvõtmise ja kõnega Vabadussõrongo Washingtoni siirdumise demonstratsiooni parlamendilhoone es, kandideerib nüüd republikaanse partei poolt Marylandi kuberneri kohale kogu asekuberneri kandidaadiks valitud Aari Allenga.

Glenn Beall on populaarne mees, etri püritulaga ameeriklaste pees, kuna ta senatorina Eesti ja Balti küsimustes alati kaasa astus. Samuti oli ta vajadusel abistamas ESTO 76 peakomiteed päevade korraldamisel.

Senaatoriks olles oli ta väsimatu istekustud rahvaste enesemääramise õiguste kaitseja. Ta häälitas alati samamude poolt, mis seadusandlus astus inimõiguste kaitseks, eriti N. Vene-maa poolt teostatud nende õiguste mahasurumisel. Ta tunnab hästi ka Balti vabariikide olukorda. Ta on korduvalt rõhutanud etniliste grupide olulist tähtsust kaasaõitõotamises osariigi valitsemisel, ta on nõudnud

etniliste gruppide kultuuriliste, usu-lise ja nende ühiskondlike organisatsioonide tegevuse etootamist jne. Novembri valimistel on meil võimalus näidata oma poolehoidu temale, mida ka teeme. Keegi meist ei jää koju valimispeval!

Baltimorlased

KIRPILK

ULE MAAILMA

* 300.000 Uganda elaniku on tapetud president Idi Amini politsei-jõudude poolt, teatas organisatsioon Amnesty International Londonis. Surra osa mõrvatud on pidanud enne surma läbi tegema raskest piinamist.

* Rahvusliku Hiina (Taivani) ajakirjanikl keelati Jaapani võime-poolt osavõtmise Puna-Hiina asepea-ministri pidulikust vastuvõtust Tokio. Taiwanis avaldati vahetuiktu pärast valju protesti.

* Raskem lennuõnnetus... oli Kanari saartel Tenerife juures, kus kakks hageerlennuuik Hollandi KLM ja Pan American 747 põrkasid kokku. Surma sai 583 inimest.

ULESKUTSE Connecticuti eestlastele

7. NOVEMBRIL
VALIMISPÄEV

Kõik hääleõiguslikud eestlased Connecticutis, hääletage kandidaatidele:

RONALD SARASIN LEWIS ROME

Connecticut vajab efektiivset
kuberneri, kes oskab ümber käia
rahva rahadega ja taastada
usaldust demokraatlikku valitsusse

SARASIN on 'nude eestlaste
sõber Kongressi liikmena

Connecticuti Eesti Republikaanide Klubi
Connecticut State Republican
Nationalities Council'i liige

Prof. dr. Edgar Kant suri Lundis

Rootsis, Lundis haiglas suri mõdu-
mud nädala algul tuntud teadlane,
maanduregeograaf, end. Tartu Üli-
kooli rektor prof. dr. Edgar Kant,
sünd. Tallinnas kaupmehe pojana
19. 2. 1902.

Lõpetanud Tallinna kolledži ja
seejärel Tartu Ülikooli maateaduse
alal, võitis ta vahelpeal osa vabataht-
liku kolležiõpilase Vabadussõjast. E.
Kant kuulus ka sellele kolležiõpilaste
rühmale, kes E. V. väljakulutamise eel
ja ajal oli julgustamas ja kaitsmas
Eesti Põhiseaduse ja sellesepside
riigitegelasi. Ülikoolis oli E. Kant
soomlasest prof. J. Granö õpilane.
J. Granö oli esimeseks maateaduse
professoriks Tartu Ülikooli pikas aja-
loos, kes organiseeris selle õppe-
tooli ja kes alustas Eesti kodu-uuri-
mist. E. Kantist sai varsti J. Granö
õppetooli abijõud ja linnade geograa-
fia spetsialist. Peatselt asanasseerus
ta dotsendina ja seejärel korraldusse
professoriks, alles enne seda viibitud
teaduslikus ülesannetes välismaades.
Selle tulemusena valmis tal doktorit-
õppe ja doktorikandi saavutamise.
Ülikooli õppejõudude peres silma-
paikvana sai temast hiljem prorek-
tor.

Kadunu ideoloogilist hoiakut ise-
loomustab kõige enam ta kuulumine
E. Rahvuslaste Klubi (ERK) asuta-
jate hulka. Kriitide ajastul oli ERK
K. Pätsi kandidatuuri esitaja riigi-
peaks valimisel, kusjuures see toi-
mus kadunu, prof. H. Kauri jt. juh-

timisel. Vene okupatsiooni saaduses
oli prof. dr. E. Kant okupantide põlu-
all. Ta pääses küüditamisest ja arre-
teerimisest varjamisega Elva piir-
konnas. Soja algades, liitunud Elva
omakaitsega, oli ta koos nendega
Tartu vabastajate seas. Kol. Kurg-
kes oli siis Tartu omakaitse ülemaks
määras E. Kanti kui endise prorek-
tori Tartu Ülikooli rektori kohustes-
se, kellena ta töötas kuni põgenemi-
seni perekonnaga Vene II okupatsi-
ooni eest Rootsi. Rektori ülesanne-
st astus ta julgelt välja selleks, et
see auväärne õppeasutus jäi Eesti
Ülikooliks.

Põgenikuna Rootsis oli kadunu al-
gu arhiivitööle. Ka sel ajal ilmus
temalt rida rahvusvahelist tähelepa-
nu äratanud uurimusi. Peatselt kut-
suti prof. E. Kant Tartu ülikooli õppe-
jõuks majandusgeograafia õppetooli,
kus ta õpetas pensionile siirdumise-
ni.

Leinamu jäid kadunud omastest
poeg perekonnaga ja arvukas sõpra-
de pere. Abikaasa ja tütre oli ta
kaotanud aastate eest surma läbi.
Kadunu kuulus omal ajal Eesti
Teaduste Akadeemia liikmeskonda,
oli liige reas välismaistes teaduslikes
ühinguis jne. Tema sulest on ilmunud
teaduslikke töid. Temalt ilmus kodu-
uurimisel alust esimesena koguteos
"Tartu".

Ka Tallinn piirab olümpiakülalisi

Okup. Eesti ministrite nõukogu
esimeses Arnold Green teatas oktoob-
ri algul raadios, et purjeregatille
1980. a. suub Tallinn vastu võtte-
vad 3000 turisti. Eesti olümpiako-
mittee presjunkt Ando Slutsk ütles
varem, et olümpiakülalisi tuleb 8-9
tuhat, peale selle paarsada ajakir-
janikke.

Pääsmad regati jaoks olevat maa-
de vahel jagatud. Külaliste piiramine
on ilmselt põhjustatud sellest, et
hotelle ei jõuta õigeks ajaks valmis
ehitada. KGB-le on see muidugi ker-
genduseks, et turistide tuleb vähem,
kuid veneilased saavad seega ka vä-
hem välisvaluutat.

"The Chr. Sc. Monitori" kirjasaa-
ja Moskvas David K. Willis kirjutab,
et ka Moskva on sunnitud lääne tu-
riste piirama hotellide puudusel. Vene-
lased ei anna hea meeleaga and-
meid hotellide kohta. Kuid lääne as-
jatundjate hinnangul on kogu Mosk-
va kohta vaid 20.000 lääne standar-
diga hotellituba, kus on olemas
vannituba. Nendest tuleb anda 7400
külalisajakirjanikele. Venemaa enda
ja satelliitriikide külalistele muidugi
head hotelle ei anta.

Moskva raadio teatel on vene üli-
õpilasi ja keskkoolide noorust haku-
tud välja koolitama, et nad välistu-
ristidele "provokatiivsetele" küsi-
musele oskaksid anda "õiged vastu-
tused".

Kirjanik Reed Morn suri Hollywoodis

Hollywoodis, Parkview haiglas suri
17. okt. kl. 5 p.l. südameataki taga-
järel vanemajalge eesti kirjanikke
Frieda Dreverk, kirjanikuimega
Reed Morn. Kadunu, kes elas pensio-
närina, tähtisast augustis 80-a. sünni-
päeva. Ta oli eeskujuliku korrapä-
rusega määratud oma hoiustest valik-
likud summad viimasele teekonnale
sainamiseks, mida tegid ta sõbrad,
ins. Rein Grubbi oma emaga, kes
olid tema viimaste soovide täitjaks.

Reed Morn, alias Frieda Dreverk,
sai kirjanikuna tuntuks Eesti "Lo-
hustuse" romaaniühenduse kroonitud
romaaniga "Andekas parasiti". Selle-
le järgnes temalt Vabastis roma-
an "Kastreeritud elu". Paguluses
ilmus temalt Orto kirjutusel romaani
"Me ja tõe". Kuuldavasti olund tal
üks romaani valmis laulaleks, mis
põlvud veel leidnud kirjutajat. Te-

ma sulest ilmus kodumaa arvukalt
kirjutusi ja artikleid "Varumus" jm.
Frieda Dreverk - Reed Morn oli lõ-
petanud Tartu Ülikooli keeleteadus-
konna magistrikraadiga romaani
keelte alal. Ta töötas Tallinnas güm-
naasiumides keelte õpetajana. Erihu-
viks oli tal reismine. Muude seas
elas ta omal ajal paar aastat Pa-
riisis, töötades seal eranditunde ja
vana, keelte õpetajana. Asunud 1944
sügisel põgenikutele, jõudis ta
suure uueimmigratsiooni ajal New
Yorki, töötades siin rea aastaid kind-
lustusametis. Siis astus ta lõunasse,
Los Angelesi, töötades seal büroos
kuni pensionile siirdumiseni. Ta oli
asumiseks sinna jäänud väga rahule.
Seda lõppeski niidat ta elutee.

Oma elamiseks oli Frieda Dreverk
võlga vähenõudlik. Seetõttu võimal-
dus tal ka alati säästusummadega oma
erihuvide rahuldamine, ka reismine.

puul. Tartu rahvalauleteaduste and-
metel on prof. Russell Reaver USA-st
soovinud saada eesti muinasjutte.
Göttingeni ülikool tellis hilis muin-
sateid ja Mainz ülikool muinas-
jutte.

Veeputus Pärnus

Suurte sadude ja tormide tõttu
tõusis oktoobri esimesel nädalal Pär-
nu lahes veesi ilmajämeda teiste l
1 meetri 80 sentimeetri. Seetõttu ujuti
üle rannad. Vesi tungis isegi sa-
natooriumide alustite kordeni.
See olukord kestis lühemat aega,
kuid jõudis tekitada palju kahju.

Vene uus leiutus

Venelased on teinud jälle uue
inimsoole kasuliku leiutise - parki-
mismetrit!

Mõned nõukogude ajakirjad on ju-
ba toonud parkimismetrit pilte ja
seletusi, kuidas see töötab. "Imeris-
tapu" olevat konstrueeritud nõu-
kogu teadlase ja tehnikud ning
seda hakatakse kasutama eeskätt
suurlinnades, nagu Moskva, Leni-
grad ja Kievi, kus liiklus sõidulinnas
osas on suurem. Kui nüüd mõni
suurlinna vene-lane peaks sattuma
Ameerikasse, Jaapanisse või mista-
hes lääne suurlinna, võib ta ainult
kasi kokku lüüa, kui kiiresti "vene
patentleiutus" on siin järele tehtud.

ESTO'80

ULEMAAILMSED EESTI PÄEVAD,
ESTO '80

eelregistreerimise voldikud on saadaval,
kirjutades aadressil:

ESTO '80 USA KOMITEE
2206 Chilham Road,
Baltimore, Md. 21209

OLED JUBA MÖELNUD EESTI PÄEVADELE 1980!

KANNA MEIE VÄÄRIKAT RAHVARÕIVAST

TORONTO ABISTAMISKOMITEES ON VABA MAA-
ILMA SUURIM VALIK SEELIKUTEST, VÕODEST JA
EHETEST.

ABISTAMISKOMITEE,
958 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada
M4K 2R6

TULGE VALIGE ISE, VÕI LASKE
SAATA POSTITEEL!

KLENK-i sõbruspäevad Chicagos

Tänavused Kesk-Lääne Eesti Noor-
te Koondise Sõbruspäevad (arvult
XXI) korraldatakse Chicagos tänu-
püha nädalalõpul, 23.-26. nov. 1978.
Ja päevane ja reedene kava toimub
täielikult Chicago Eesti Meis, lau-
päeval on päevane kava lähedal asu-
vas Marriott's Lincolnshire Resort
hotellis, õhtune sõbruspäev aga jälle
Eesti Majas.

Tänapäeva õhtupoolal alustatakse Eesti
Meis lõunapäevaga, mida serverit-
atakse E. Meis pereaniste poolt k.
3.-6-ni. Öhtul k. 7 p. prof. Ivar
Ivaski loeng "Eesti asutuse peegel-
dus Alveri ja Kaplinski luules", mis
tõhiks laiendada huvi aratada. Sellele
järgneb disko-õhtu, mille peaskorral-
dajaks on Reet Sööb.

Reedel, 24. nov. hommikupool-
alguks k. 10 kõneleb noor ajaloo-
lane dr. Olavi Arens 1917. a. sünd-
mustest Eestis: dr. Taavo Virkhaus
annab ülevaate tänapäeva eesti muu-
sikaast. Õhtupoolas kavas, algusega
k. 2. on prof. Vello Sernati loeng
Kristjan Jaak Petersonist; prof.
Arthur Vabrus kõneleb kristlusest
tänapäeval. Sama päeva õhtuks on
KLENK-i õnnestunud saada esinema
meie noort bändi-baritoni Ingemar
Korjust, keda saadab klaveril Tõnu
Kalam. See on selle turnustatud
laulja esimene iseseisev kontsert
Kesk-Läänes.

Laupäeva, 25. nov. hommikupool-
ses kavas (Marriott's Lincolnshire
Resort) ruumes) kõneleb noor aja-
loolane mag. Maarja Krusten inglise
keeles teemal "Kultuurielu iseseis-
vus Eestis". Järgneb Olaf Kopvilleni
ettekanne "Eesti keel kõnes ja lau-
lus". Enne lõunavahet peetakse ja
KLENK-i peakoosoleku. Õhtupoolal
2. on luule pärastlõuna prof. Ivar
Ivaskiga, kes esitab oma luulet kom-
mentaaridega.

Laupäeva õhtuks siirdutakse jälle
Eesti Majja, kus toimub traditsiooni-
sõbruspäeva lõunapäevaga ja tantsu-
ga. Peo kavaleis osas hoolitsevad
peopõhja eest. Elu Tabur ja Olaf Kop-
villeni, esinedes laluludega. Tantsus-
mängib A. Stelmokse orkester.

Chicago Eesti Meis asub Chicagos
põhja-läänes, sissesõit Milwaukee
Avenue'lt (21. ja miili põhja pool
Dearfield Roadi); tänavasilt: Estonia
Lane, paremal pool. Õõbimiseks on
ette nähtud Marriott's Lincolnshire
Resort hotell, mõni miil Eesti Majast
põhja pool, Lincolnshire linnakeses.
Selle hotelliga on KLENK-i kokku-
tepe, et sõbruspäevast osavõtjad saa-
vad tube alandatud hinnaga
KLENK-i kaudu tube tellides. Trans-
pord Eesti Majja ja hotell vahel korra-
ldatakse erautadege. KLENK-i
poolt. Lõuna- ja õhtusöögid Reet
Majas.

Neil, kes sõbruspäevast ühes üles-
tuses saavad osa võtta, on kõige ko-
hikum osta üldpääse \$30 eest, m'
sisaldab kõik loengud, disko-õhtu,
kontserti ja sõbruspäeva koos õhtu-
söögiaga. Kontserdipääse eraldi osta
on \$6, disko-õhtu \$5.

Osavõtjad ja hoteli registreerimise-
ks registreerida aadressil:
KLENK, c/o Urve Auki, 13977
Stonehenge Dr., Orland Park, Ill.
60462, tel. (312) 460-1837 (õhtuti);
Merike Tumma Quinn, 1008 Long-
wood Dr., Lake Forest, Ill. 60045, tel.
(312) 262-6662.

KLENK ja Vanematekogu

Kommentaär

Eduard Vallaste

Kahest halvast üks on parem

Kedaanik, kelle meel on haige
inflatsiooni ja dollari väärtsuse lan-
gemise üle ja kelle sõda on täis mu-
ret USA ja üldse vaba maailma jul-
geleku pärast, on 7. novembril, vii-
limisepäeval, kaks korda kaks vali-
kut:

1. Kas jääda järgneva kaheks
aastaks ainult kurtjaks ja kirjuraks,
või katsuda okultide paradand pa-
remate isikute valimisega rahva ja
riigi asju ajama?

2. Kas anda hõlbi republikaanist
või demokraadist kandidaadile, mis va-
litavate isikute enam-vähem võrdse
kvalifikatsiooni juures tähendab ühe
või teise partei poliitika toetamist?

Üuesti tuleb kaheks aastaks anda
mõnda 435 delegaadile Esindajate-
kogu. Nendest on 4 pragu vaba koha
huures 285 demokraati ja 146 republi-
kaanist.

Rahvusvõiduse teises kolmas, Sena-
tis, toimub hääletamine 38 kohale
ja nendest on pragu demokraadide
kõnes 18 ja republikaanide kões 17
kohta. Senatis on demokraadid se-
ni olud samuti suuri enamust; 62:38.

Domineeriv on demokraatide osa
olnud ka osariikide täitva võim,
kuberneride osas: ainult 12 osariigi
ei republikaanist kubernerid.

Skeptik tavatseb fielda: kas ühe
või teise partei mees, ühed halvad
on mõlemad, ja vahest ei lähegi hää-
letama. Ometi on ka kahest halvast
üks ikkagi parem kui teine. Ja kui
kõrvaldada ei pihiugi oma demokraat-
likku õigust kasutada hääletamisega
teha paremat valikut, siis kindlusti
ei saa tulla parameist.

Lühidalt okupeeritud kodumaalt

"Kõik looduseõnnetused on
meid tabanud..."

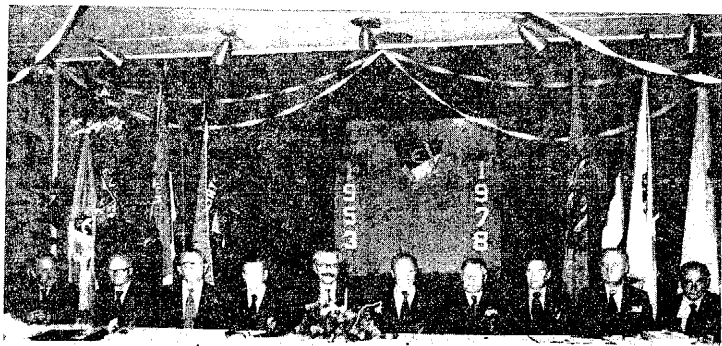
8. oktoobri kirjat Tartu lühedalt:
"Külil on üle põldude käinud ja
isegi metsa alla jõudnud. Lõuna-Eesti
oli nädal tagasi lumetud, mille
paksus oli ka 22 sm. See tegi palju
palju kahju. Tänavu on kõik looduse-
õnnetused, peale maaväringu, meil
olnud. Kogu suvi sadas lõputult vii-
hma, augustikuul veel püüdhima...
Meid saadetakse kolhoosidele appi.
Lapsed pole veel koolis alla saanud,
käivad maal kartuleid võtmast. Täna
on meil esimene pühapäev, mil saan
kodus olla."

Taavo Virkhaus juhatas

Tallinnas avati kontserdiõhtu 22.
sept. süüfoniaorkestriga, mida ju-
hatas rahvusvahelise kuulsusega
Neeme Järvi jt. 24. sept. esines Estonia
kontsertsaalis orrell Hugo Lepur-
ni ja 5. oktoobril toimunud kont-
sertil Estonia kontsertsaalis oli ju-
hatajaks "USA-st tulnud rahvuskaas-
lane ja Täavere Virkhauside järel-
tulija" Taavo Virkhaus. Ta juhatas
ka oma heititud ning hiljem Sibe-
rii sümfoonia.

Huvitatud eesti rahvalaulest

Eesti rahvalaule vastu on huvi
tundunud paljud välismaised uniaad
juba ammu, isegi mööd. sajandi lõ-

Eesti Vabavõitlejate Liidu juhatus veerasajalisel juubeliaasta pidulikul koosolekul Lakewoodis. Istuvad vasakult: Ferdinand Tammann (Lakewood) — aseesimees ja asutaja liige, Elmar Koppel (Lakewood) — sissesekretär, Eduard Vallaste (NY) — aseesimees ja asutaja liige, Johannes Pedak (Baltimore) — sekretär ja asutaja liige, Mädo Kuri (Washington) — aseesimees, kol-leitn. Ylo Anson (Connecticut) — esimees, Ülemaailmne Eesti Vabavõitlejate Keskuse esimees August Jurs (Kanada), Eduard Ojand (L.I., N.Y.), Raimond Tralla (Michigan) ja Endel Kool (Connecticut) — laakur.

Foto H. Karu

Kesknõukogu aastakoosolek

(Algus 1. lk.)

Tervitades E.V. esinduse nimel ÜEKN Esinduskogu, soovis kõneleja selle tööle kordaminekut ja Kesknõukogu vastutustähtsaks tegevuse jätkamist. Lõpetades meenutas A. Linkhorst veel head koostööd ÜEKN ja E.V. esinduse vahel, missuguseid suhteid tuleb ka edaspidi arendada. Eesti maa ja rahva vabavõitlejate tegevust.

Koosolek jätkus tegevuse ja rahalise aruande arutamiseks. Mõlemad olid Esinduskogu liikmel kirjalikult käes. Selgus, et esimese aseesimehe A. Anderson, keda täiendades sekretär E. Vallaste. Mõlemad käsitati ka Euroopa osa ÜEKN töös. Samuti leidis lähenemat käsitamist koostöö teiste ikstaudat rahvastega ja asjane Balti forum Läti Majas, Washingtoni lähedal.

Järgnesid tegevuse osas aruanded sõnavõtte maade esindajalt. Austraalia osas tegi sead M. Kari, Inglismaa poolt K. Popp ja Saksamaa osas H. Michelson. Selgus, et meil maades tehakse kõik, mis võimalik, meie põlvne langenud ülesannete täitmiseks.

Pikemat kõneles Kanada EKN-i tööst esimes U. Petersoo. Teatavasti astus Kanadas äsja kokku uus EKN Esinduskogu, mille avakoosolek kujunes üksteisele teadmiste vahetamiseks. Kõneleja ütles, et Kanada valimisriigis suhtumist EKN-i, märkis kõneleja, et see on hea. Meie seisukoht on leidnud arvestamist. Ka on vahekorrad Kanada parlamendiga järjest tihedamaks, mida tähendab lisaks parlamendilisele toimuval Balti õhtu W. Põlvi edukal kaastööd. Kanadas on ellukutsutud Helsingi konverentsi kokkuleppeid järgiv komitee, milles tegevust tuntud Kanada advokaat Pomerants. Sujuvalt toimub ka Balti rahvusgruppide koostöö.

170 kandidaati REE valimistel

Rootsi osas esines pikema sõnavõttega REE esimees prof. H. Kauri, selgitades lähemat sealset olukorda ja eesti ühiskonnas toimuvat ning ka suutvust REE algatusel. Ta püüdis vajalikuks eritöu asutamise eriti noorsele. Käsitamist leidis tema poolt ka Rahvuskongressi korraldamise küsimus, milles üksteist pole suutvust E. Komitee ringkonnaga. REE-i seisavad es valimised. Tänavu esineb neil tervelt 170 kandidaati.

Rõõmustava faktina märkis ta, et kandidaate REE Esinduskogusse on ka ligi 35. E. Komitee liikmeks konda kuulujat.

Sellela peaks lahenduse leidma ka lahkhelise tekitanud Rahvuskongressist osavõtu küsimus, milles E. Komitee soovib end asetada valitud esindajatega ühte tasemele.

H. Kauri esitas küsimuse tagasihoidlikult, teostades, et selles on läbirääkimised käimas ja neis võib tulemus saavutada. Kõneleja arvas, et ta loodab selles leida lahendust valimiste kaudu.

REE esimehe H. Kauri informatsioon, et E. Komitee ringkonnad üldvalimistele kaasa läksid, leidis positiivse reageeringu teiste maade

esinduste juures.

Üldvalimiste vastu ei saa keegi olla, kus neid on võimalik teostada, nagu see toimub neljas ÜEKN liikmesmaas. Austraalias ja Inglismaal ei ole see eesti rahvusgruppi laialipillatuse ja väiksema tõttu võimalik.

ERKU tegevusest andis ülevaate esimes J. Simonson, käsitades kõiki küsimusi ja ERKU tööriistad tegevusperioodi, kontakte Kongressiga, üksikute parlamendiliikmetega ja ajakirjandusega, puudutas Koguja II ja teisi üritusi, ka noortetööd, mille välti pühenduda eritählepanu.

Balti Maailmanõukogu tegevusest informeerisid Esinduskogu A. Anderson ja E. Vallaste. Viimane käsitab mõned üksikajalused lähemalt ka sellega seoses olud ühiselt taotlusi.

H. Michelson poolt tõsteti üles Ladinia-Ameerika maade väikeste esindajate seas esimese aseesimehe tegevuse eelneva küsimuse välisvõitlusel alal Kesknõukogu abiga.

Pärast läbirääkimisi võeti esitatud aruanded üksmeelsest vastu, kusjuures rev.-kom. esindaja praost A. Hinnno märkis majandusaruande head korraldamist.

Pärast lühikest lõunavahetust jätkus koosolek tegevuskava arutamiseks, milles olulisemaks punktiks kujunes Ülemaailmne Rahvuskongressi selles kindla põhikorra vastuvõtmine. Selleks on kestnud eeltoodu ja läbirääkimised maade keelkorganistatsiooni vahel pikemat aega, olles küsimuse viinud pikalevenivaks Rootsi eriolukorra tõttu, kus E. Komitee ringkond tegeleb vastu lääne eestlaskendade organisatsioonide üldvalimistele kaudu. Põhikorra esimese aseesimehe dr. O. Muruk Rootsi Eestlaste Esindusest. Ta kuubab REE komisiooni, missugusele oli ülesanne kongressile alalise põhikorra väljatöötamine. See oli ka tehtud ja esitatud ÜEKN Esinduskogule. Selgus aga, et REE juhatus pole selles veel seisukohta võtnud.

Toimusid pikemat läbirääkimist mitmesuguste seisukohtade avaldamine. Kanada EKN-i oli küsimusest seisukoht olemas.

Enamuse sõnavõtteja rõhutas, et Rootsis eelnevad REE valimised lahendavad olukorda. E. Komitee "vahvade" nende seisukohaga mittesõnatumisel teise kongressi, organisatsioonide kongressi korraldamine ei saa tulla kõne alla, kuna meie organisatsioonide sellele löhestavale teele ei lähe.

Märkimist leidis ka fakt, et Rahvuskongress on deklaratiivne kongress. Seisukohtade, mis seal esitatakse, on enne kõike maade poolt läbi arutatud ja vastu võetud. Uutena esitatud on vaid soovivaalused.

O. Mururki poolt esitatud kava, mis koostatud REE komisiooni poolt, leidis üldiselt heakskiitu. Peeti aga vajalikuks selles redaktiooniliste muudatuste tegemine erikomisiooni poolt, mille moodustab ÜEKN juhatus. Muudatused tehes liikmesmaade nõusolekul.

M. Kari poolt tõsteti üles Rahvuskongressi korraldamine E. Päevade peakohtumise poolt, nagu olevat R. Kreemi seletuse kohaselt toimunud Ü. Kongressi Kanadas ja ka II-sel Bul-

timores. Sellele vastati Kanada esindajate poolt, et R. Kreemi seletus ei vasta tõele. Korraldajaks oli Toronto Ü. Kesknõukogu. K. Popp teatas lisaks, et ka Baltimore kongressi korraldas ÜE Kesknõukogu.

Küsimus leidis lahenduse Rootsi komitee poolt esitatud kava vastuvõtmisega eelmärgitud tingimustel. REE esimees H. Kauri palus vastuvõtmise edasi lükata, kuigi ta isiklikult esitatud kava pooldab. Järgmiseks ÜEKN Esinduskogu koosolekuks, kuna läbirääkimised E. Komiteega käivad ja et kavandit ka REE juhatuses arutada.

Arvestades aga aega ja olukorda, tuleb jatkata eeltoodu kongressi eduka korraldamiseks samaselt, nagu see varem toimunud, ei peetud võimalikuks küsimuse edasilükkamist.

Nagu märgitud, loodetakse E. Komitee ringkondadega tekinud küsimuse lahendamist üldvalimistega, mis on normaalse te. Tegevuskavas leidis rida punkte lähemat arutamist, mis toimus koosoleku lõpus.

Elarve võeti vastu esitatult, mille juures seletustega esines A. Anderson.

Valimised

Juhatus esimehe kandidaadina seati Rootsi esindaja A. Kurgveeli poolt üles senine esimees A. Anderson. M. Kari seadis Austraalia delegatsiooni poolt üles L. Pleeri, kes keeldus kandidideerimast. Valimistel anti A. Andersoni poolt 80 esindajat 28 häält (2 erapooltelt).

Järgnevalt esitati maade poolt juhatusliikmeteks Kanada EKN esindajana H. Raudsepp, USA poolt L. Pleer, Austraalia M. Kari, Saksamaa E. Vallaste ja Inglismaa K. Popp. Kes kõik ühel häälel valiti. Kandidaate, kes valiti puudumisel võivad asemikena juhatuskoosseisust osa võtta, on Kanadast L. Savi, USA-st P. Saar, Austraalia poolt M. Linnaama, Saksamaa — H. Must ja Inglismaa poolt Y. Anson.

Revisjonikomisjoni valitu koosseisus: A. Hinnno, A. Ruubas ja K. Leik. ÜEKN peavalitsuse Washingtoni madarati G. Buschmann ja K. Popp. Euroopabüroo juhatajaks A. Jonsson ja liikmeteks O. Aule ning A. Luik. ÜEKN majandustoimkonna liikmeteks valiti A. Männik H. Must ja H. Lane-Lahesalu.

ESTO '76 läbikäik \$432.658

Elavaks sõnavõtteid kujunes koosolekul algatatud küsimuste pakkorraport. K. Popp andis selle all ülevaate ESTO '76 esialgselt majandusaruandest. Selgus, et tulusid oli ESTO '76 \$432.658,82 ja kulutusi \$431.993,32, mis ülejäägina kassasse jääb \$662,50.

See oli tohtuusuur tõttu, millele UR Kesknõukogu Esinduskogu andis taganuga oma kõrge hinnangu. Lisaks II. ärgile on ESTO '76 peakomiteel p. realiseerimata heliplaate, albumeid jne, on ka käigup film mitme koopiaga jne.

Y. Anson soovitas eriti tähelepanu omistada vene valedepropagandale vastustamiseks näiteks ingliskeelse Soomepoiste raamatu kinkimisega USA sõjakoolidele, ühikoolidele, rai-

ILMUS UUS EESTI KOKARAAMAT "COOKING ESTONIAN STYLE"

'Eesti' Kokaraamat
The Estonian Cookbook

Hilja Treumut ja Viivi Piirisild

430 retsepti

Hind \$7.50 USA dollarites + \$1.00 saatetulu
Kalifornia tellijate lisada 45¢ osariigi maksu

Palun kirjutage tshekid Piirisild-Treumut nimele ja saatke:
Piirisild-Treumut, P.O. Box 2562, Van Nuys, Ca 91404

Lp-p tellijal! Ettenägematu paberivabrikute streigi tõttu Läänerannikul kõik raamatud ilmusid kolm nädalat hiljem. Nüüd on kõik tellimised postitatud.

Toetasid rahvuslikku võitlustööd

18. okt. 1978. a. tasusid rahvuslikku osamaksu

Abel, Johannes	Kunst, Malle	Raag, Aleksander
Adelson, Hilda	Kupp, Ilmar	Rakeldid, Miralda ja
Anron, Walter	Kurilaid, Juhana	Ilmar
Arak-Yokoo, Saima	Kuusemets, Valeria	Rebane, Inna
Arden, Jaak	Kuusik, U.	Reinas, Albert
Argo, Jutta ja Voldemar	Köpp, Alex	Reinhold, Selma ja
Arman, Herta	Kürsa, Elsa ja Rein	Erdel
Aru, Hilda ja Elmar	Laidver, E. & N.	Reio, Jaan
Aralaid, Aavo	Lamp, Ama	Riidel, Edgar
Besti Võitlejate Ühing	Lannus, Marta	Rinne, Valter
Ohio	Laos, Sergius	Robinson, Ellen
Ebrok, Endel	Leik, Olga ja Karl	Rossner, Lydia
Edor, Julius	Lensman, Anton	Ruubas, Arnold
Engberg, Elmar	Linask, Elise ja Arnold	Ruutel, Tiit
Einpaal, Peter	Lindenberg, Magda	Seebum, J. L.
Ernesak, Maria	Linna, Alfred	Schults, Evald
Farmann, Arthur	Loger, A. Jaan	Serspinski, Lia ja Viktor
G. Orghieff, Selma	Looman, Herbert	Sibal, Leon
Hannibal, Johannes	Laide, Peter	Simo, R.
Henson, Heljo	Luik, Alfred	Simonson, Dortha ja
Histe, Liina	Mahl, Evald	Juhan
Hinter, Nikolai	Marten, Leida	Soo, Rufina ja Karl
Iives, A. & F.	Metsa, Lembit	Sovere, Leili ja Eric
Ise, T. Rudolf	Mihelson, Elga ja Sulcy	Strandberg, A. & M.
Jargund, Rein	Mirka, Erna	Suik, Bernhard
Jarvei, Dagmar	Muimann, Mail	Sveigard, Livia
Jeades, Enno	Must, G. ja H.	Tahti, Karl
Kaar, Elizabeth	Must, Margaret	Tamm, Harold
Kalevala, Roman	Mõtkil, Linda	Tammekivi, V.
Kaika, Hanna	Neel-Vaga, Ingrid	Tatsi, Rudolf
Kadala, Kalju	Nomm, Johannes	Teder, Paul ja Meta
Kallaste, Linda	Nurmis, Evald	Timm, Harold
Kalm, Arne	Nõmmik, Linda	Toime, Joa
Kaiviste, Joh.	Ojanik, Arnold	Tormet, Rudolf
Kangur, Alide ja Alex	Olev, Astru	Touglas, Ragnar
Kangur, Aita ja Juhana	Orgusnar, Maie	Triefeldt, Feliks
Kasch, Richard	Orooja, G. Herbert	Tufts, Ernst
Kauk, Lia ja Jüri	Pahn, Ellen	Uibo, Marta
Keskula, N. & E.	Paimre, A.	Uudna, Alfred
Kiik, Pector	Pajo, Mai	Vaagro, Paul
Kiipsaar, Richard	Pallas, Irina	Vaara, Jaan
Kiik, Andres	Pank, Marta	Vari, Vilma ja August
Kionka, Mäi	Parts, August	Vinnal, K. & K.
Kirsimägi, Jüri	Pastik, Oskar	Vismoppe, Herk
Kiiska, Sofia	Pihlak, Arnold	Volk, E. Ernest
Koort, Aavo	Piirisild, Aavo	Zenck, Tamara
Koppel, Volrad	Piirand, Viivi	Eriarner: Johan Käari
Kriisa, Veera	Pill, Luuveta ja Aleks.	maalestufondi:
Kriisk, J. Lydia	Pintson, Abel	Petry, Kai ja James
Krimm, Laine-Voldemar	Poola, Robert	Edelmaa, Arvo ja Miriam
Kiik, Hetty	Prahm, Johannes	Heiking, Heide ja Elmar
Kull, Elfriede	Pohl, Adelheid ja Ado	Ladon, Harold
Kummel, Liidi	Pohi, Urve ja Harald	Riismandel, Ants
	Päeva, Elmar	

matkugeudele jne. Raamat on saataval Toronto.

U. Treumant käsitab lähemat leile vajaliku andmestiku küsimust seoses eesti rahva hävitamisega külluste, vangistamisega ja muude sõdalad Vene võetega. Andmed olid olemas ka asutustel siin, kuid nüüd on need kadunud. Küsimus vajab selgitamist ja uurimist.

K. Kurgveeli poolt tõsteti üles E. Ohvitseride Kogu algatusel Aaramaade andmete kogumise, millele vastustundetu vaevalik grupp teeb vastustaktsiooni meie vaenlaste huvideks.

Kesknõukogu toetab Aaramaade ja soovivat leides andmete saatmist. Kui veel sõnavõtte I. Pleerilt, V. Vahterilt jne., mille järele üksmeelsest otsustati Kesknõukogu nimel saatma tervitustelegrammi president Carterile. Saatmine jäeti juhatuses hooles.

Koosolek mälestas ka surma läbi lahkunud juhatusliiget A. Viitult, kes ÜE Kesknõukogus aastaid esindas Inglismaad.

Asjalikus, ülevaandel mõistvas vaimu moodund koosolek lõppes kl. 5 p.l. Eesti hümi laulmisega.

VENE FLUUR TULEMAS

Tervishoiu-amet teatab, et oodata on uut Vene fluuri (influenta) atakki. Taud kannab nime A. USSR 77 ja see pidiavat tabama kõige enam noosi alla 25 a. "Rinnaku" vastu on tervishoiuametil valmis 610.000 annust vaktsiini, millest New Yorgi linn saab 63.000 annust.

Vene fluuri tabas New Yorgi piirkonda ka liinud aastal. Koige rahkem oli haigestumist — West Pointi sõjakoolis: Tervelt 1400 kadetti said raskemal-kergemal kujul fluuri läbi kannatada.

Suri Trotski mõrvar

Kuubal suri 65 a. vanuses Ramon Mercader, kes 20. aug. 1940 tappis ääramoise kanga Mehikios maapäras viibava Leon Trotski. Ta tegutses Stalini käsul NKVD juhistele järele ja kaasabi. Ta istus kinni 20 a., mille järele asus Moskvasse, kust hiljem tuli Kuubale.

Esinduskogu koosolekule järgneval juhatuses koosolekul valiti juhatus aseesimeesteks H. Raudsepp ja L. Pleer ning peasekretärisk H. Vallaste.

SEDA JA TEIST

PRAKTILISED LEIUTISED igapäevase elu tarbeks on paljud teinud miljonäriks, kuid paljud pole teinud midagi. Ameerika luku (zipper) leiutas näit. 1893. a. W. L. Judon. See ei tootanud hästi ja Judon jäi elu lõpuni katsetajaks lukusepakaks. E. a. 1918. a. G. Sundback parandas selle lukkosa, võitis uue patendi ja sai miljonäriks. H. M. Rose avastas 1873 okstraadi. See jäi tema ja naabrite kasutada korjaedadeks. Kuid 3 ameeriklast võisid lõppeks sellele patendi ja said rikkaks. Ohu-surve ventili, mida kasutatakse paljudel press-purkidel, avastas Nixoni sõber R. H. Abplanalp, kes nüüd on umbes 100 miljoni rikas. Keegi Maine (adruk Mattie Knight leiutas 12-aastasena paberist turukoti, sama, mida nüüd näete igas poes. See levis kiiresti üle Ameerika. Kui Mattie 1914. a. suri, oli tal pangas vaid \$30. Elektrit-eesriia leiutas Jacob Shick 1918. a. kui ta suuri 1937. et olnud see veel kuigivõrd levinud. Alles nüüd on see hiljoniine äri.

KODULOOMADE MOTELLI avas üks loomaarstidest abielupaar Prairie View linnas Illinoisis. See on "de-luxe" klassist hotell, kuhu igaks võib jätta oma koera või kassi, hobuse, kuldka, võttrava või erihina- na eest isegi hooaega. Omanikuks saadetakse meenukaat, millelt ta valib oma lemmikloomale motellis viibimise ajaks toidu. Näit. on bernhardinerte jaoks hommikueineks 6 lõuku pekonit, kolm praetud muuna ja kausi piima pudruhelvetega. Loomatoidu-toosturitel on ehk ebameeldiv kuulda, et puugitoidu ebameeldiv anta, vaid kõik on "tubas ja eht". Koertele on kunstimuud rii- juusimeks, kassidele puud ja kat- scharjad rohinimeks. Ning omanikud töötavad, et kui loomaomanik saad- dab reisiit oma koduloomast lem- miku postkaardi, siis see kindlasti loetakse tema lemmikule ette.

LÕBUSAT

Juku on sattunud rikkaste meeste klubisse. Napsiklaasi juures kõnel- daks aridist ja keegi küsib Jukult, kuhu tema oma kapitali investeerib. "Mina olen juba investinud oma ra- ha peamiselt Floridas ja Nassaus." vastab Juku.

"Krutitidesse?"

"Ei, kotteididesse."

"Ema, mis asi on pubertees?" kü- sib 13-aastane Minni.

"See on aeg, kui poiss enam ei tea, kas tütarlapsel naha peale anda või teda suudeleida."

Baptisti jutlustaja läks taeva ja küsis Peetruselt, kas ta oleks nii lahke ja annaks talle Volkswageni kasutada, et vanu koguduslaseid külastada. Ta sai selle. Siis ta nägi, et katoliik preester sõidab ringi Cadillaciga. Jutlustaja küsis Peetruselt, kas ta oleks nii lahke ja annaks talle Volkswageni kasutada, et vanu koguduslaseid külastada. Ta sai selle. Siis ta nägi, et katoliik preester sõidab ringi Cadillaciga.

Kuid seal sõitis üks juudi rabi ringi Rolls-Roycega.

"Hea küll," ütles jutlustaja Peetrus- le, "ma saan arv preestri hüva- mistest, sest ta peab looma naiseid, kuid miks sai rabi veel kallima auto?"

"Kas sa siis ei tea, et rabi on ju- da-õli otsene sugulane?"

TEELE, TEELE, KUREKESED...

On jälle kätte jõudnud see aeg aastas, kus näed taeva all neid am- mutunud, kuid alati uusi huvita- vaid methandene serpentine. Ja öösi- ti kuulid väljas pea kohal nende kaugamatist. See tuleb jälle uuesti meelde lapsepõlves kuulnud ja lailu- dud laulu:

"Teele, teele, kurekesed... kus Egiptiima."

Päris väikesena ei osanud sõna "teele, teele" küll veel öieti mõista. Voodi kergema rõhuga hääldatud kö- lased nad nagu meie naabritüdruk- Adele hüdnini Teele. Siis püüdis meenutada, mis Teele nende kure- kesega küll tegemist oli! Alles hil- jem sai selgeks nende sõnadega mõeld.

Imisesi on alati käitunud rändin- dade tulek ja minek. Kui väikesem- sest ilmutav kurekade ja kaovad sü- gisel ülesõ, siis suuremad — hane- d, kured ja luigid — pakuvad oma rikkorras lendamisega alati pelu- vat vaatepilti. Nende ainult nend- de lend ei ole huvitav, vaid meil Eestis sidus vanarahva tarkus ränd-

Stokholmi Eesti Teater on andnud suure menuga etendusi "Tammisaare dramatiseeringus" "Karin ja Indrek". Pildil Stokholmi teatri Karin (Heljo Mangel) ja adv. Paralepp (Uno Tõnisson). (EPL foto)

HOOAJA AVAPIDU
CHICAGO EESTI MAJAS

Traditsioonileks kujunenud suu- rem sügispidu, mille korraldajateks on Eesti Maja väike, kuid aktiivne sega-aheluliste grupp, kujunes jäl- legi üheks meeldivaks seltskondli- kuks sündmuseks. Eesti Maja saal oli maitselalt peotunni "Kõrvitsa balli" teemal andekate grupi liikmete Valt Kiviristi ning Merke ja Frank Quinet' poolt. Maitses õhtusöök oli valmistatud ja serveeritud grupi nais- liikmete poolt Aelita Kiviristi ja Lene Jürima juhtimisel. "Kavaliseks" osas pakuti hea orkestri tantsuplase- vahel veel teadustaja Dick Böberg'i lõ- busal eestkostmist päevakohast ameerika humoori, viidi läbi õlle- joomise võistlus ning hinnati hui- tavamaid kostüüme. Kes soovis oma õnne katsuda teisel viisil, võis seda teha Maimu Barikmani õnneloosi laua juures.

Eriliste aukülastajate esitlusi peo- külalistele Aino ja Jerrold Smithi, kes olid peole saabunud Pittsburghi- st Patsy ja Ago Koervi vahendusel. Nagu teada on kaasmajalase Aino abi- kassa president Carteri abikaasa Ro- salynn'i vend. Smithid olid enne Chi- cago'i lühemist aktiivset sõnase- segaaheluliste grupis. Nad on vare- malgi Eesti Maja külastanud ning oma sümptaatse hui ja karismaga siin palju sõpru loonud.

Chicago Eesti Maja sega-aheluliste grupp (Easton-American Cultural Club) on siin tegutsenud juba umbes 6 aastat, olles viis aumaladeks sar- naseks organisatsiooniks Ameerikas. Tegevuse sihtiks on pakkuda oma liik- metele vastastikut seltskondlikku ja kultuurilist suhtlemist, toetada oma pa- rusaega Eesti Maja ja selle üritusi

ning propageerida isikliku ja grupi võimaluste piires Eesti ja teiste Balti rahvuste huvisid.

Käiakse koos kord kuus liikme- kodudes roteerimise korras. Osavõti- nendest kokkutulekust on tavali- selt alati ligi 100".

Grupi suuremaks ürituseks on ol- nud igasigisene pidu korraldamine mitmesugustel teemadel, nagu Okto- berfest, Boheemilaste öhtu, Lõuku- pidu ja Kõrvitsa ball. Puhastulu nen- dest õnnestunud pidudest on kõik antunud Chicago Eesti Majale, mis nüüd on juba ulatunud mitmesse tu- sandesse dollarisse. Igal aastal grupp valib omale uue juhatus. Tänavu- seks esimeheks on Martin Vissak, Uheks peameisiks nõudeks grupi liik- meks saamisel on, et üks pool paarist oleks eesti päritoluga.

Chicagolane

BALTIMORE LAULU-
MEESTE SÜGIS-KONTSERT

Aastakümnete kestel on Laulu- meestel Baltimore ilusaks kombeks kujunenud esineda avaliku kontser- digi ühel või kahel korral iga aasta. Tänavune sügis-kontsert toimus laupäeval, 4. novembri kell 8 õht. Eesti Majas Mati Tammaru juhatu- sel. Kavasse on võetud mitmed heli- töid hiljuti XJ Meeslaulu Päeva- dest New Yorgis.

Kontserdi kunstist taset tõgavad solistina Heinz Riivald, kelle olgud- lasub üks üks kontserdist. Teda sa- dad klaveril Asta Riivald.

Perekondlikus osas on tants, ene- lund, joogid ja ka loterii. Ka Laulu- meeste heilpall on saadaval.

reid mitte eksiteele viia. On olnud juhtumeid, kus rändlinnades ühes otus ja pimduks on vastu Empire State Buildingi valgustatud aknad suru- loks lümanud.

Küll oli aga meil Eestis kõik tei- sit. Millise rõõmuga tervitati näi- teks kevadel esimest kuldnoorka, kui ta ühel hommikul vilistas oma el- mese aasta puuri katusel — tih- ti isegi lund trossides. Või jälle — kui nautitav oli kuulda esmakord- et lõoke löörimast kevadse taeva sinikõrguses. Õhku laskumata su- latus juba ka kõige paadunud su- dade juba.

Iegi muidu nii halva kuulsusega käo kukkumises oli midagi lõitvat — kevadel esmakordselt kuulnud kukkumise arv seoti ebauküllalt kuldajale veel daada aund astate arvuga. Ja kui käol oli "õnnekoos kurgus" — see tähendab, kui ta lõ- petas oma kevadise kukkumise — siis teati et oldi jõutud juba suvesse. Ja kõik need teised meie väikesed sulilised sõbrad — päisukused, lin- västrikuud, kivitiikad, peoleed ja tei- sed. Maal oli lastel alati omavahe- line võistlus, kes suuts rohkem lin-

Carmen Prii kontsert Bostonis

Bostoni ümbruse eestlaskonnal oli pulapäeval, 8. okt. järjekordne võit- melus nautida viuldaja Carmen Prii esinemist Balti-Ameerika Ühingu korraldusel toimuvast Balti kontser- dist sarjas. Kuna käesolevate ride- de autor ei pretendiret muusikaar- vustaja kohale, siis püüavad alljärg- nevad read edasi anda peamiselt isiklike tähelepanekuid ja mul- des sellest märkimisväärses kontserdist. Nagu lugejad mäletavad VES 28. septembri artiklist Balti kontsertide kohta, tähistatakse käesoleva hoo- ajaga kontsertseeria 20. aastapäeva. Pole serparast üleüürne märkide, et 1956. a. avakontserdi esinejaks oli iseenesest Carmen Prii. Nüüd aastaid hiljem kuulame taas tema mängu, selkorral eesti noorem põlv põlv- ja muusikataadlase Tõnu Kalami klaveri-aastel.

Kontsert algas G. F. Händeli "Lar- ghettooga", millele järgnes esimese suurvormina Eduard Tubina sonaat viiulile ja klaverile (frügia heli- stus, kirjutatud 1949). Moodas heli- keeles, kuid väga vanale helistruk- tuurile toetuv teos oli allakirjutatu- le nautitav eeskätt just oma vormi- teduse poolest, ka kui esmakordse kuulamise tõttu polnud melodiat käi- gud vahel mitte kergelt jälgitav. Oleks väga soovind seda sonaati teistkordse kuulatise kahtlematult oleks see veelgi aidanud teose lähi- mõtestamise juures. Aga ka nii jäi sellest väga teravikult üldmõlu. Mõ- lema kunstniku täpsed koosmängu

tahaks siinjuures eriti alla kriipsu- tada.

(Üldjoontes sama tuleks ütelda tei- se suuremas hoiat kohta kontserdi kavas — Tõnu Kalami sonaat vii- ja klaverile (1968—69), mis muide kanti ette samade solistide poolt juba ESTO '76 kontserdil Baltimore. Teos koosneb osadest: Andante, Allegro, Adagio, Scherzo, Adagio ja Andante. Sonaat on tehniliselt paljunõudlik, kuid kõik raskused ületati kunstnike poolt näiliselt mängleva kergusega. Eriti nautitavaks kujunesid sonaati kaks adagio osa, nihaasti muusika- liselt kui ka etteandend. Jääb üle vaid tunnistada, et mõlemad sonaa- did on väärtuslikuks liidaks eesti viiulitruuturil; meil ja seda eriti palju ei ole.

Üleajand kava sisaldas rea ennu- kuulud helinende, nende hulgas Fritz Kreisleri "Liebesleid" ja "La Gitana" ja Tšaikovski "Sennatse melancholique" ja Erőf Balogh'i "Hungarian Caprice", kus juba aar- takimmed tagasi meelde jäanud Car- men Prii sädeld valitsevates esile tuli. Kontsert lõppes lisapa- laga.

Oli tore näha kuulajate hulgas üs- 40 eestlast, mis on päris rõõmutav arv, arvestades siinset laialipilatud rahvusgrupp. Kontsert oleks aga väärind veelgi suuremat eestlaste osavõtu, nagu see on maseks ka kogu balti kontsertide seeria kohta.

Raoul Pettai

Lakewoodi teateid

PIIBLINÄDALAKS

kuulutas linnavalitsus aja 19.—26. novembrini siin linnas ja soovitat seda aega kõigi tähtsada pühakirja lugemiseks, sest piiblikulud põhimõtet- ted tugevdavad moraali ja seadus- likku süsteemi, mis viib suureme- eluvisse, nad kujundavad isiku ise- loomu ja edendavad ühiskondliku vastutustunnet. Proklamatsioonis märgitakse veel, et piibel on põhi- raamatuks nii kristlastele kui juudi- dele, on hindamatu kogu aialgu, kirjandus, luulet ja on jumalik li- mutis kõigi inimeste meelelendu- seks.

VÄÄRIKUSE PUUDUST

võime märgata meie rahvuslike väl- litudunuste käsitamisel. Hiljuti- sed avaliku koosviibimise Eesti väärde- käsitamine ja lipu kõhupannek ei allpool arvustust. Loodetavasti eda- pidi asjaosalised osutavad selistele küsimustele vastutustundlikku tähe- lepanu.

VILLIBALD ALLIK

esines etteandega "Hinge muutus", käsitades pikemas etteandes Niko- deemuse ja Kristuse keskõd kohtu- mist. Ettekanne oli kokku tootud li- gemale pooleajase kuulajaskonna, järgnesid sõnavõtt ja kohvi. Ope- taja asetajita kandidaat Edgar Pihu oli abistamas.

AGU ETS

esitab pilte oma rännakuist USA-s, kus ta Montanas kohtus ka vana- cestlastega. Naissingil korraldus- toimus see kokkutulek pühapäeval, 12. nov. kell 3 p. l. Eesti Majas. Samal ajal on Viido Polikarpuse kunstiteos- te näitus.

VALGE VIIN

või siin tuntud "vodka" on viimaste andmete kohaselt äravaltutele ka

nupesi leida. Ja neid posi vaadeldi apuulikult kaugusest, et mitte hin- geks loota lasta pesa puudutada, mis arvati põhjustavat pesa mahajätmist linna poolt.

Sügisel tõi kõigi nende meie väi- keste suliliste sõprade lahukume meelelooli mingit seletamatut melan- chooliat. Örn nulkus löi hinge, kui paksukest rivistuid pikas reas te- lefonitruutidele, valged võetud saten- damas sügispaikeses, ja kuldistsid veel viimast korda enne pikale tee- konnale asumist.

Praegu on jälle lahukume aeg. Nagu üks üliõpilasul ütles — "nii loodame, et lahukume on veel kord jälleägemine". — nii loodame ka, et hää sulilisi sõpru tuleval ke- vadel jälle näha, kuigi vahepeal on sügis sügis ja külm talv.

Nüüd aga soovime lahukajatele, väi- tikstele ja suurtele, head teekonda. Teele, teele, kurekesed!

I. Kr.

SEENIORIDE JUHATUS

asus töote koosseisega Arnold Ruubas — esimees, Erik Roomet — abi- esimees, Arthur Espenberg — laekur, Robert Poola — sekretär, Erika Loom ja Karin Totas — perenaised. Okto- brii kokkutulekul kaaluti lähema tuleviku plane ja otustati senio- ride jõuluõhtu korraldada kolma- päeval, 20. det. kell 3 p. Päävokor- ras on veel dr. med. R. Sorki loeng tervishoiu alalt.

VALIS-EESTI PÄEV

toimub Eesti Majas laupäeval, 25. no- vembril algusega kell 6 õhtul, kus kava on ERKU siinlavaliste liikmete poolt. Kavas on veel Lääne-Saksa TV poolt valmistatud dokumentaalfilmi näitamine, mis käsitleb Eesti Vaba- riigi algastadi.

JOHANNES PEDAK 70

70 a. sünnipäeva tähistas 25. okt. Baltimores elunev rohuteadlane Jo- hannes Pedak, pärit Tartust. Lõpe- tanud Treffneri gümnaasiumi ja Tar- tu Ülikooli rohuteadlasena, töötas ta aptekides. Sooritanud õpetaja kutsekamari, jatkas ta töötamist sel- lel alal. Lõpetanud E. V. sõjakooli teenist ja II maailmasõja õhuväe- rinnaüksuses, kus ta 1944 sügisel mää- rati uue üksuse haigla peaarsti ju- hatamiseks. Sõja lõppedes oli ta Sak- samaal Garmisch Parkenkirchenis, saabus sealse eestlastega koos Augsburgi laagrisse. Asutus laagri aptegi, olles hiljem selle juhatajaks omanikuks. Oli ka keemia õpetajaks ja hiljem direktoriks Augsburgi Eesti Gümnaasiumis, oli Rahvaliidu-koali- tories ja juhatajaks, korduvalt Augs- burgi E. Rahvuskomitee esimees, Röstlaste Keskosunduse liige ja abi- esimees, Eesti Raja toimetuse liige, aitas selgitada Genfi põgenikekomis- sionis ja IRO-s eestlaste küsimusi jne.

Emigreerunud Baltimore, oli ta seal korraldaval B. Eesti Solsti juha- tustilise asutus täienduskooli, oli Ma- ryanthi ADU asutajaks liikmeks ja Vabuseviitajate Liidu juhatajilise, kuuludes juhatusse tänaseni, seega 25 aastat.

1974 valiti ta ERKU Esinduskogu liikmeks, kus ta kolm aastat kaasa töötas. Juubilar kuulub ka ESTO '76 korraldajate perre, eriti sõjameeste osakoriseerimisel. Panuse on ta andnud ka muudel ühiskondlikul ala- del. Veel ääsa võitis ta Vabadusvõit- lejate Liidu vooliise esindajana osa Olemasoleva Balti Nõukogu poolt Lä- ti Majas Washingtoni lähedal korral- datud Balti forumist. Akadeemilisel kuulub korporatsioon Rotalia vilist- Jasperre.

30 AASTAT BALTIMORE WASHINGTONI KOGUDUST

30. tegevusaastat tähistab Baltimore-Washingtoni kogudus, mille õpetajaks astumiseajast peale on Rudolf Troost. Astumiseajast alates järelejäetud on kõik astunud maa- ja koguduse esimeheks kaugseid-dukapten M. Suurman, kes nüüd elab Californias. Varsti loodi oma sega-koor kõster H. Anniko juhatusel, oma orkester jne. Pikemalt kui VES ära koguduse astumise ja tegevuse kohta kirjutuse 25. juulipäeval. Kogudus töötab tänaseni edukalt, olles andnud oma poolse panuse eesti kultuuri ja muusika aladel ja tutvustanud igal sobival võimalusel Eesti. Astajapäeva tähistatakse pidi-

liu jumalateenistusega Baltimores, Norra kirikus. Koguduse esimeheks on praegu hääletatud surma läbi lahku- nud J. Kävi asemel dr. Werner Jür- man, organistiks beluikunat Jutta Zacharski.

Pildil EELK Baltimore-Washingtoni koguduse juhatus 1978. a. Esirae- vasakult: Johannes Pedak (sekretär), Jutta V. Zacharski (organist), õp. Rudolf Troost, dr. Werner Jürman (esimehe a.l.), Herbert Born (lae- kur). Teisse reas: August Maiste, Paul Väga, Ragnar Tõugias, dr. Leo Hantsoo (Washingtoni pihkon- na esimees). Pildil puudub kiriku- vanem Wilhelm Triumph.

VABADUSSÕJA ALGUSE 60. AASTAPÄEV

Eesti Vabadussõja algusest möö- dud tänav 28. novembril 60 aastat. Sellel päeval 60. a. tagasi alustasid Vene punasärgelased kallaletungi Ees- tile maa ja rahva vallutamiseks ning noore vabariigi hävitamiseks. Vasta- mata raskele olukorrale asusid kait- sele vabatahtlikud eesti kaitsejõud ja ründajad kommunistlikud jõud pidurdati nii, et suudeti organisee- rida röövallüüajale vastupanu.

Seda ajaloolist momenti, Vabadus- sõja alguse 60. aastapäeva tähistas- takse Eesti Ohvitseride Kogu korral- dusel New Yorgis astumise ja järg- neva ühiseingena pühapäeval, 26. no- vembril kell 2 p. Palvuse peab õp. emeritus Uno Plank, aktusekõne on res. kapten V. Williamsonit Bal- timorest. Mõlemad on Vabadussõja- st osa võtnud. Ühes aktusega tähistas- takse ka NY E. Vabadussõjalaste Ühingu aastapäeva.

Muusikalises osas esineb NY Eesti Meeskoor E. Veski juhatusel. Solis- tina esineb bariton Harry Verder Frederike Tanner klaverisolist. Osa võtavad aktusest ka skaudidku noor- ed. Paas aktusele on vabatahtliku annetus eest, mis läheb kulude katteks.

PAKID EESTISSE

Oleme saatnud pakke Eestisse 80 aastat ja meil on palju eestlas- test kliente kõikides USA osades.

Ainult kirjutage või helistage meile üksikasjaliku tollide nimikirja saamiseks. Saateks siis meile oma pakk ja meie teeme aruande ku- lude kohta teile kohe.

Meie kaupades, mis valmistatud eestlaste maitse ja klititud koha- selt, on ka jeansid, "karusnaha immitatsioonid" mantlid, sviitrid, jalanõud, nägusamuksilised riide- kangad.

• Litsentseeritud Vnesposõltorgi poolt •

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 South State St.
Chicago, Ill. 60604
(312) WA 2-9354

VASTUVÕTT VÄLIS- SAADIKUTE AUKS WASHINGTONIS

E. V. esindaja Ernst Jaakson viibis möödunud nädalalõpul Washingtonis, võttes välisministri kutsel laupäeval osa Ühendriikidesse akrediteeritud välisaatkondade juhatajate ja Ameerika Riikide Organisatsiooni (OAS) saatkondade juhatajate auks korraldatud einest Washington-Hil- ton hotellis. Ühtlasi märgiti selle einega UN-43. aastapäeva.

Eine toimus presidendi ja Rosa- Lynn Carteri peetamisel all. Presi- dendi paar einest os ei võtnud. Sa- muti oli peopereimes, välisministri Vance samal ajal Moskvas. Küllalisi välisaatkondade võitid vastu nende asetatijad.

Samal päeval olid välisaatkondade kutsitud Kennedy Centeris korralda- tud sümpoosiumi "Eesti kutsed". Strigi tüüpe orkester ei tulnud väl- ja. Seda a. ndas lauljatar sopran Clamma Dale kontserti.

EESTI VABARIIGI ÕNNE- SOOV UUELE PAAVSTILE

Paavst John Paul II ametisse astu- mise puhul saatis Eesti Vabariigi esindaja Ühendriikides temale Püha Tooni esindaja Washingtonis peapiis- kop Jean d'odot kaudu Eesti rahva- nimel vastava tervituse.

New Jersey osariigi ja Monmouth maakonna (County) kutsel viibisid New Yorgi konsulaarkorpusse esinda- jad möödunud nädala reedel välja- sõidul Monmouth maakonda. Eesti Vabariigi peakonsulaadist võitis väl- jasõidust osa konsul Aksel Link- horst. Väljasõidul tutvuti maakonnas asuvate tööstuste, äriettevõtete ja ka looduslike vaatamisväärsustega. Koos osariigi ja maakonna juhtivate tegis- tustega toimus pärast Old Orchard Country Clubis lantsih.

Märt Raud Riigiehitaja Konstantin Päts 1876—1956

Analüüsiv ülevaade rõhketee ala- looliste piltidega — Eesti Põlme- te Kogude Esindus Paguluses välja- anne. — Hind postikuludega \$15.00.

Vaba Eesti Sõna talitus

Philadelphia teateid

Kirjanik Aino Kaldla kirjandusli- kust tegevusest ja pörandist kõneleb kirjandusteadlane Hildegarde Rink 5. nov. "Kohvilaua kõneluste" raames. Sellega tähistatakse kirjaniku sajan- dat sünnipäeva.

Noored rahvarõivaid valmistama

Õhtukursus rahvariiete valmistamiseks Toronto, Istuvad: Tiit Tarmet-Johnston, Marianne Lenk, Endla Komi (õpetaja), Linda Epner, Tulbiki Ilvonen, Seisav: Riina Leiby, Piret Komi, Marna Pääbo, Asta Kalpuste, Ingrid Leis, Erna Loores, Florida Trelin, Leida Sõrmus. Eestlast Toom- berg, kursuse juhataja. Pildil puuduvad Roosy Särvi ja Linda Paju.

Foto: Viivi Jaanimägi

Noored Kanadas on hakanud hui- tundma rahvarõivade valmistamise vastu. Senini tehti rahvarõivaid pea- miselt emade ja vanemate poolt.

Toronto võeti neli nädal oma pikku. Nimelt töötab seal alaliselt Northern Secondary Schoolis rahvarõiva val- mistamise õhtukursuse klass "Eston- ian Embroidery" nime all ja haridus- ministritele finantseerimisel.

Õpilaste hulgas on ka akadeemilise haridusega noori, kes hindavad meie tekstiil-rahvakunsti, mis on säilinud üle aegade.

Õpetuse siht on anda kogemusi ja teadmisi rahvakultuuri tikandi alal, õpe- tada rahvarõivade valmistamist ja tusta- tud ka hõlvõrivate aialuuga koos materjali õpetusega. Kursus- töökava on 2-aastane, koos rahva- rõiva loigete noostamise ja proovi- misega.

Kasutatav kirjandus (muuseumi- meil pole): Helmi Kurriku "Rahva-

ruiva raamat" 1938. a. ja Eesti Et- nograafia muuseumi "Eesti rahvarõiv- ad" XIX sajandist ja XX sajandi- alult.

Tuleval aastal võivad noored ju- ba osaliselt rahvarõiva õpetuse oma- algõleda võtta, näiteks 28. tihandi- põhiohite õpetamine jne. Opetus tü- mub eesti keeles ja eestlasestega vi- ludu õppejõudude juhtimisel.

Meil on suur vajadus H. Kurriku "Eesti Rahvarõivad" raamatu järgi. Rootsis ilmus sellest kordustrükk. Praegu on selleks olemas väheim ku- sada tellimisi, mis ei võimalda trük- kimist. Raamat sobib suurepäraselt ka kinkimiseks. Hind 250 rootsi- krooni. Palume rutata ette tellimis- tega saates need: Eha Toomberg, 39. Norwegian St., Toronto, Ont. M82 2P5 Canada, või: Elmiro Kägi, Blackwagner 38, 410 Göteborg, Sweden.

MAAILMA-MARATONIL ka Montreali eestlane

Maailma suurim maratonijooks toimus pühapäeval New Yorgis 11.100 jooksa osavõtul. Juba kolmandat aastat järjest võitis maratoni Bill Rod- gers, kelle aeg oli 2 tundi 12 min. 12 sek. Jooksjad läbisid 32-34 maalt. Et puudunud ka eestlane. Selleks oli Montrealis elune 26-aastane Jüri Aru- soo. Tema tulemusist pole teada.

Maratonijooks algas Staten Islan- dilt ja kulges läbi kõikide linnaosa- de Manhattanile. Teid oli jooksa- jaoks vabaks hoidmas 600 politsei- nikku, kes seisis jooksaajate äärel. Jooksaajate hulgas oli ka naised. Naiste- st saavutas parima tulemuse nor- ralanen Greta Waitz, kes saabus fi- nish ainult 20 min. pärast Rodgersi. Noorimaks osavõtjaks oli üks 9-a- poiss, vanimaks 67-aastane mees.

Välismaestest oli kõige rohkem osavõtjaid Kanadast — 266. Järg-

nesid Inglismaa — 77, Lääne-Saksa- maa 63 jt.

Jooksuraja äärel tänuvaid oli jalg- imas 2 miljonit soovijast, kelle- dest paljud palkusid jooksaajate ka- rastuseks apelsine ja juustu.

"Need nimesed äärmiselt tähts- lased jalg jooks" ütles ajakirjani- kle 26-aastane kõrvalmaakler Jüri Arusoo. Ta jooksis 42-kilomeetris- se (26 miili) maa läbi vaagumata sellele, et ta mõni aeg enne seda oli mürd- nud rangluu.

LOS ANGELES OLÜMPIA- LINNAKS

Valges Majas Washingtonis toimu- nud pidulikult tseremoonial kirjutati pärast aasta kestnud vaidlusi alla le- pingule järgmistest olümpiamängude pidamiseks 1984. a. Los Angeleses, esmakordselt pärast 1932. aastat. In- ternatsionaalse Olümpikomitee esi- mees Lord Killanin oli selleks pu- huks Euroopaast USA-sse tulnud. Los Angelese poolt kirjutati alla linnapea Tom Bradley, kellestuleppel põhjal Los Angeles linn ei vastusta olümpia- mängude võimaliku rahalise puudu- jäägi eest.

Male maailmameistri turniiril Ba- guyo linnas Filipiinide vabariigis säi- litas tiitli nõukogude suurmeister Anatoli Karpov, võites väljakutsuja Viktor Kortchnoi tagajärgena 6:5. Turniiri kestis 3 kuud ja enamus rohkem kui 30 mängust jäi viiki. Tingimuste kohaselt võitis see, kes enamus saavutas 6 võitu.

ENE ORJALAAGRID RIISUSID KAHA SPORTLASE ELU

Nagu hilinenult teatavaks saab, on surm mõnda aega tagasi manalte- dele viinud kaasa omaaegset sportlast, Paul Määritsa ja Leo Pantalon, ees- tistatud nimega Alliste. Saabunud teated, toodud okup. Eestist, jutusta- vad, et mõlemad nimetatud olid Vene KGB poolt arreteeritud ja saade- tud Siberi orjalahagrisse. Seal ka lõppes neist Paul Määritsa elutee.

Paul Määritsa ja Leo Pantalon-Al- liste alustasid mõlemad sportimisega Valgus gümnaasiumi õpilastena. Õpingute lõpetamisel seal jatkas P. Määritsa neid Tartu Ülikoolis, lõpe- tades selle kehakasvatuse alal. Hil- jem oli ta ülikooli kehakasvatuse õpetooli juures instruktoriks. Ta oli kord ka Eesti meister kettahvites (enne Eriksoni).

Leo Pantalon-Alliku oli pärast gümnaasiumi õpinguid mõnda aega meremees, sõites Briti laevades. Or- jalaagrist pääses ta eluga ja sai lo- tagasi tulla kodumaale. Teda nähti seal laostunud terviseiga kepi nälal liikumas. Ta suri mõeldud kevadel Tallinnas.

Miks mõlemad endised sportlased Vene KGB poolt arreteeriti ja orja- lahagrisse saadeti, pole praegu teada.

ELK LOS ANGELESE KOGUDUSE SUVEPÄEV

Pühapäeval, 8. okt. peeti EELK kogu- duse järjekorras suvepäev Los Angeleses Allig. Vaardi ja Sally Metsa kodu avaras aias, kus vare- m- on kogunenud paljudes ühisteks tundideks. See sündmus on kujune- nud aastate jooksul oodatud kokku- tulekupeavaks sin linnas ja sellise- na ka seal aastal koondas suurearvu- lise eestlaste pere.

Päev algas lõdiseühijä vabaho- jumalateenistusega, kus õp. Rein Neggo jutlustas Luuka evangeeliumi tekstist, mis kirjeldab kümnede pidi- lobise tervendamist, kelledest ainult üks tuli tagasi Jeesusele tänu and- mas. Järgnevalt esitati üldiselt valikus palves hiljuti lahkunud tüli ees- tismehed ja pereisa Jüri Eestmole. Väliorell saatis korrale L. A. orga- nist Joh. Neggo. Kogukultuuril terti- tas koguduse esimees Leo Peedo, kes andis edasi erilise tänu perekond Metsale, kes selle sündmuse omas kodus tegi võimalikuks.

Järgnes koosviibimine põliste puu-

XV Spordihallil Lakewoodis 4. nov. esineb sopran Lilia Corradi ees- tikelsete meeleolulauludega. Saade klaveril Linda Männikult, õhtuses eeskavas esineb ka salongtantsijate paar.

\$2000 ROOTSI RIIGILT I. LAABANI JA HELGI ÕPIKU LUULEKOGUDE VALJAANDMISEKS

Kirjastus "Vaba Eesti" Rootsis sai riiklikult kultuurifondilt kr. 5003 (\$1100) Ilmar Laabani luulekogu väljaandmiseks. See kannab pealkir- ja "Hingame isolatsiooni tohukus, mu arm". Teisena said "Valis-Eesti" ja EMP kokku samase summa Helgi Õpiku "Trooja väljadel" väljaandmiseks.

Toetusel kuuluvad "Sisserändajate ja vähemusekirjanike literatuuri projekti toetuste" hulka.

de varjuse. Sooja toidu eest oli hoo- litatud koguduse naispere Irene Soodla ja Ida Noormäe eestvõttel, kellede korter ja köök olid samuti perenaiste kasutades. Toidud, või ra- ha nende osamiseks, oli eraldi ane- tatud. Kohvikulid olid riiklikult kaet- tud kaastootjate toetudega.

Tulipunkti oli traditsiooniline lot- terii loomine, milleks oli anetatud või koguduse poolt ostetud rahvori- dline art võite, kellele üle kuuksüm- Nende hulgas võis näha riikliku- kult kaitoidu, märke, raamatuid, et- teid, riide- ja tarbeesemeid. Loosi- mist toimetati traditsiooniline lot- ri Arnold Niitme (laekur ning loterii korraldaja), Valdur Kasaka ja Joh. Neggo, kellele humoorigekas tõi- sine tegevus loidis ka nende tunnus- tuse, kes jäid ilma võitudest.

Karastavate jookide müüki kor- raldas Joh. Nükk koos Kaskla noor- perega, missugust tegevust etti edu- lusa ning parajasti soosid ilma kaas- abil. Viimane meelitas ka noorperet ujumisbasseini, mida kasutati hoo- lega. Laudade ja toolid transporditi Eesti Majast kasutatu Uno Andersoni, Heino Viirto ja Rein Neggo ju- rismainid paljudele kasunabil. Auh- delparkimise kesks varutud tühtel chi- tuskundrid korraldas Vaardi Mets, Rinnamägi valmistas Anne Kaskla. Suvepäeva puhastus looko loteriaga ületas tublisti \$2000 piiri, mis on suurem eelmise aasta omast. Koo- viibimine lõppes enne õhtu saabu- mist.

R. N.

Kus? Mis?

Reedel, 27. okt. Naistaidurite kunstinautuse avamine kell 7 ö. Eesti Majas.

Laup., 28. okt. Balti fotonaütuse avamine Ukrainian Institute of America majas, 2. E. 79 St. Naütus on avatud 5. novembrini kell 3—6.

Pühapäev, 29. okt. Hariduseltis Naisskoonkonna pidu Eesti Majas kl. 4 p.l.

Reedel, 3. nov. kell 6 õht. Eesti Majas Tall. Tehnikaülikooli ja tehnikumi, tehnikagümna-d ning ÜED Tehnika Koondise kokkutulek.

Laup., 4. nov. koolipäev.

Laup., 4. nov. N. Y. Eesti Naiskoort kontsert.

Pühapäev, 5. nov. kell 4.30 Helmi Mälo mälestusõhtu Naisklubis — mag. Mail Jürma, Ellen Valdsaar.

Laup., 18. nov. koolipäev.

Pühapäev, 19. nov. Eesti Hariduseltis peakoosolek kell 10.30 Eesti Majas.

Pühapäev, 19. nov. kell 4.30 Jaan Lattiku ja Aino Kaldal 4.30 Jaan Majas (E. Kultuurifond).

Laup., 2. dets. koolipäev.

OLETE SÜDAMEST KUTSUTUD

osa võtna Eesti, lüti ja leedu kuue-nädalises mini-naütuses Citibank'i is, 40 West 57. St., 5. Avel. Igale malele on antud kaks nädalat rahva-kunsti väljapanekuks. Nii toimus lüti naütus 2.—16. okt., Leedu 16.—30. okt. ja Eesti oma toimub 30. okt. — 13. novembrini.

Naütus võib näha seltsis eriliselt varutud Citibank'i peanakkal kogu päeva. Esitatud on keraamikat, puu-õikeid, kudemist, väljaõmbusi, rahu-sehteid, rahvarideid ja muid rahva-pärimuslike esemeid.

Naütus toimub lätanna Sylvia Purvini algatusel Balti American Heritage Festivali raames. Eestipoolset kutsuti kaastagevaks Jutta Kurman (Eesti Naistliit), Aino Suuberg (N.Y. Naistliit) ja NL) ja Ada Pärn (EHS-i Naisskoonkond).

Esitamisale tulevad rahvarideid ja muud esemed iluallotud isikute era-kogudest. Naütuse "sponsoriks" on Trans International Tours Ltd., kus teenib lätanna Sylvia Purvins.

Lastekodu Majandava Toimkonna aastapäeva tähistamine jääb ära

Long Islandi Laste Suvekodud Majandava Toimkonna 25. aastapäeva tähistamine, mis oli kavandatud laupäeva, 18. novembrile, jääb ära, kuna samal päeval tähistatakse New Yorgis traditsioonilist Valis-Eesti päeva, millest kutsutakse osa võtma kõiki kaaseestlasi.

Majandav Toimkond

Väga elegant-
ne ja lihtsad
1978. a. mood.

KARUS-
MANTLIJ, jakid,
% mantlid
ja stolid.

Kõik valmi-
d oma tööstuses.
Kulastage ilma
kohustusta
meie väljapa-
nekuumi.

Muigi mõned
moodnund
aasta kasukad alandatud hinda-
dega. Teeme ümber moodsa-
nu karusmantleid. Kõlm lae-
ruum suveks. Suures valikus ka
kunstkarusnahast mantleid.

ALEX DIMANT FUR CO.
150 West 28 St., New York,
N.Y. 10001. 5 Floor.

Tel. 242-1079, 242-0585.

LIHA- JA VORSTITOOTED

valmistatud saksa stiilis heade roogade armastajale ja asja-
tutajale meie oma lihatoöstuses

AINULT ÜKS VALIK — KOIGE PAREM
selline, mis meeldib perenaistele ja perekondadele kõige
enam. Et saada parimat, minge sinna, kus näete sili

KARL EHMER
PORK STORES

PEAKAUPUS

63-85 Fresh Pond Road, Ridgewood-Brooklyn, N.Y.

Rida osakondade kauplusi New Yorgi ja Metropoli piirkonnas

STIKU NEW-YORGIS

Saarte rahvaste toetus

Long Islandi rahvamajale \$7000

Neljas pidu veel arvukam eelmistest

Traditsiooniline saarte rahvaste kokkutulek Eesti Kulas, L. I. Lastekodu peahoones 7. okt. kujunes osa-võitl arvukamaks eelmistest ja õn-
nestus erakordset hästi. Peo pu-
hastulu oli määratud Eesti Küla ra-
vamajale-lastekodule. Koos eelmiste
aastate ja seekordsega on saarlaste
panus olnud ligi \$7000.

Neljandat aastat on saarlased ees-
otsas Friida Truu, Mary Priekulise
ja Larissa Saarega andnud suure pa-
nuse peo kordaminekuks. Näitela-
tagafooni oli Eesti läänernanniku
saared Aburka mehel Herman Lepi-
kult.

Ohtukohase palvuse pidas ülemlia-
kon A. Valm. Toitude laud oli rikka-
lik, tähelepanu äratas kalatoitude
rohkus. Vennad Loodused, Herman
Lepik, Aale Elst ja Ivor Kitt olid
selleks merest toonud kala juba nel-
jandat aastat. Toitude valmistamisel
olid abiks veel Eha Smit ja Viive
Lepik.

Kavas oli põnevamaks Friida Truu
ja Mary Priekulise moerevüti. "Mi-
nevik, olevik ja tulevik. Moode esi-
tati 25-a. perioodide viisi. aastast
1850—2000. Pildideks olid saarte
daamid Mary Priekulise, Friida Truu,
Herta Kirsimäe, Heddy Pääro ja

Maie Valma ning meesmodellina
Rob Vant.

Teadustasuna tegutses edukalt
Helga Poola. Tantsumusiika eest-
hooldas Walter Eriksoni orkester.
Peokülalis tervitasid E. Hariduseltis
abisimees V. Vaher, kes ema poolt
saarlane, Toronto Saarlaste Seltsi
esisimees Arni Käärid ja abisimees
Arkadi Rosin abikae adeg. Peol oli
veel ka nende seltsi laekur A. Kapp.
Järgnevalt tervitusid olid Kanada
Hiidlaste Selts esimehel L. Vah-
rased ja N. Yorgi hiidlaste nimel R.
Espenbaumit.

Korraldatud loterii muudli läbi li-
hikohase ajaga. Rikalistest võitudest
sai omale suure jookide korvi (ann.
R. Vant) pr. Kolk, teise E. Nurr.
Lakewoodist jne. Väiksemad jookide
korve olid annetanud R. Priekulise,
E. Truu ja V. Mürisepp. Ühe võit-
jaks oli Helmi Vahi Jookide pude-
leid olid annetanud loteriiks M. Va-
ga, L. Anto, J. Kirsimäe, I. Uusveli,
Natalie Riess, H. Lepik, Helmi Lep-
son, A. Tamm, E. Nõul ja A. Saar,
oma puunkirdeuse "tantsiläptear"
J. Uustal, koodud võitkuid Friida
Truu ja Eha Smit ja väljaõmmedud
raamitud pildi Friida Truu jne. Oht-
tu teadustasuna tegutses edukalt V.
Mürisepp.

EESTI KIRIK LEXINGTON AVE.

Usupuhastuspüha jumalateenistus:
pühapäev, 29. okt. kell 2. Jutustab
praost Rudolf Kiviranna. Kell 1 piib-
lilaud — dr. A. Pärn.

Pühapäev, 3. nov. kell 2 jumalatee-
nistus — koguduse õpetaja. Kell 1
õpetaja piiblitund.

Pühapäev, 12. nov. kell 2 Idaranniku
Eesti Segakooride Laulupäev. Koos-
viimine kirikusaalis. Leeritud
kell 1.

NEW YORGI PAULUSE KIRIK

Pühapäev, 29. okt. kell 2 p. usupuh-
astuspüha jumalateenistus. Laulab
koguduse segakoor. Teenib koguduse
õpetaja. Jumalateenistusele järgneb
kiriku saalis koosviimine kohvi-
lausa. Enne jumalateenistust kell 1
p.l. leeritud.

Pühapäev, 5. nov. kell 2 p. piiblipüha
jumalateenistus.

SOOME AKORDIONI-KUNSTNIKUD

ESINEVAD LONG ISLANDIL

Usupuhastuspüha L. I. Rockville
Centre kirikus, on laupäeval, 4. nov.
kell 7 ö. N. Y. mõlme koguduse
korraldusel. Jutustab — praost R. Ki-
viranna. Koosviimisel kirikusaalis
esinevad muusikaliselt kavaga kolm
noort soome akordioni-kunstnikku ka
vennad Altti, Pentti ja Veikko Laiho.

Argielu probleeme

"Kas jätame üüri maksmata?"

Kui majaperemees ei täida endale
võetud kohustusi, jätab korterid kuta-
mata või ei anna sooja vett, kes siis
on õigus üüri mitte maksta?

1975. a. kehtestatud seadus (Sec-
tion 235-b of the States Real Prop-
erty Law) teeb korteri olokorra
automaatselt "otsaliseks" üürelip-
guse. Selle alusel on juba küllalt ol-
lud protsesside ja üüride kinnipida-
misi, kirjutab ajakiri "New York".
Näiteks on protsessitud üürist teatav
osa maha selle eest, et õnnel oli ma-
gas kassa lõrm. Või tolmumajaga
töötati liiga hilja, ilma et majape-
remees oleks seda kuulnud. Edasi
on olnud korterid sooja veta, mille
eest "hea peremees" arvestab ise
kuigi palju maha. 1976. a. oli prot-
sess, kus kaks korterimajniku said
üürist maha \$100, kuna suvel suve
pühapäeva kohel päeval maja õhuja-
hutajad ei töötanud.

Hinnalises korterimajas 400 Park
West said üürist 2. mai 1978. a.
tõttud korteritusega 10% üüri ma-
hi, kuna maja koridorid lõhnasid
kassuriini järele ja majaperemees ei
teinud midagi selle kõrvaldamiseks.

Kirjutises öeldakse, et kui keegi
ise üüri kinni peab, siis peab ta esi-

Kolme naise kunsti-
näütus Eesti Majas

Kolme naise kunstinnistis toimub
Eesti Majas 27. ja 29. oktoobril EHS
Naisskoonkonna korraldusel. Selgus ni-
melt, et peale Arville Pustromi ja
Karin Areni esineb näütusel ka Ast-
rid Tiits-Parmask, kellel on kaks
maali ja buvitavaid kunstipäraselt
väljatootud portselani, missuguse
alal ta on juba varematal aegadel
tähelepanu äratanud.

Astrid Tiits-Parmaskit tuntakse
võibolla vähem näütuse kaudu, kuid
tegelikult on ta loosed laialdaselt
tuntud ja neid leidub paljude eest-
laste ning ameeriklaste kodudes. Te-
le on esinenud mitmel pool ka ameer-
ika näütustel.

Karin Arenit on näütusel portse-
id lastest, linnavateid, maastikke
ja Arville Pustromi esitab töid mit-
mesugulst motiivid, nii kodumais-
tel teemadel, kui ka abstraktset.

Näütus avatakse reede, 27. okt. õht-
tul, kell 7. Laupäeval on näütus su-
letud, kuid pühapäeval, 29. oktoobril
avatud kella 11-st hommikul kuni
7-ni õhtul.

Pidu moedemonstrat-
siooniga

Pühapäeval, 29. oktoobril toimub
Eesti Majas N. Y. Eesti Hariduseltis
Naisskoonkonna pidu, mis algab kell 4
meeluloomusikaga. Järgneb üsna
miste moode demonstratsioon Lydia
Wirkman korraldusel, kes sissejaha-
tuseks annab ülevaate moodidest
läbi aastade.

Hiljem vahelduvad meeleolumu-
sika ja tants, mille muusika eest-
hooldab Paul Tobias.

Kavalises osas esinevad sopran
Helmi Mändsuld ja Frederike Tan-
ner, teadustajateks on L. Wirkman
ja Velli Kerjan. Sissepääs kogu kee-
tud kohvilauaga \$3.50 isikult. Naiss-
osakond ootab rõhkeid külalisi.

Juhatus

Aarand Roos

Juutide kuningas
Tallinnas

Juutide kuningas oma järgitega
Eestis! Mis arvasid sellest meie esi-
vanemad ning rahvaluule sangar
Kalevipoeg — ja mida arvame meie
ise?

Maarjamaa kirjastus. 96 lk. Hind
koos postikuludega \$6.50.

Vaba Eesti Sõna talitus

Nad esitavad nii klassikalist kui ka
soome ja populaarset heliloomingut.

Teateid
newyorklastele

★ Lärmitekitavate raadiote kaasas-
kandmine bussidel ja allmaorajidel
on keelatud alates 24. oktoobrist.
Eksitud karistatakse kuni 50-dollar-
sisse kriminaalkohu kaudu, kus "ta-
valiselt ei ole trahvinõudmistel tu-
must", nagu ütles linnapea Koch,
vaid looduskaitse kontrollasutuse
kaudu, millel on volitusi trahvi kinni
pidada palgast või panna aresti alla
isiklikku vara.

★ "Noorte kurjategijate seadus",
mis jõustus 1. sept., on seni andnud
"rikkalikku saaki", nagu ajakirjan-
duses märgitakse. Arreteeritud on
152 noorikut raskete kuritegude pä-
rast, keda nüüd karistatakse võrd-
setel alustel täiskasvanutega.

★ Pesapalunelisevanad New York
Yankees tuli maailmameistriks, mis
puul Broadwayl oli nn. tiker tape
paraad, mida oli jälgimas 2 milj. in-
imest.

★ 15% New Yorgis l.a. sündinud
beebidest — arvutid 15.141 beebit —
päribne teismelistel emadel.

★ Halbu koolilõpetajaid pole või-
matik New Yorgis lahti lasta, kuna
neid kaitses õpetajate kutsungeid.
Üks õpetaja Harlemis puudus 50%
kooliajast ja jäi hiljaks 45 korda,
kuid mingi viim ei suutnud teda
vallandada.

★ Osari-abinnaga näitleja Gig
Young tappis oma noore naise, kol-
lega ta oli abielus vaid 3 nädalat,
ja seccirene andis. Kuid mitmed te-
ma lähedased usuvad, et nad on
hoopis kellegi poolt mõrvatud.

★ Personaalselt: Kuberner Hugh
Carey abielul 12. nov. (pärast va-
limisi) rikka Anne Ford Uzieliga,
kirjutab ajakiri "New York". —
Henry Kissinger osas elama River
House'i (East 52 St.) kooperatiiv-
korteri. Ta käib koos naisega re-
guleeritult söömas ümber nurga res-
toranis "La Perigord", kusjuures
kõrvalruumal söövad samal ajal tema
security-mehed, arvult neli valvas
silmaiga meest.

Reporterit
märkmikust

Naval Arctic Research Laborato-
oriumist, Barrow'st, Alaskast pöördus
tagasi oma alalise elukohta Royal
Oak, Michigani, Ellen Kord. Ta töö-
tas seal "U. S. Fish and Wildlife
Service" jaoks lindude ja loomade
lennuloomisest kevadest sügiseni.
Barrow on USA kõige põhjapoolsem
linna, kus kohalikud elanikud on
eskimod.

New Yorgi skaudipoiis "Viikingist"
ja N.Y. esti Kooli õpilane Paul
Vink-Latus võitis kose kolme kaas-
lasega Rego Pargi mähmeseja õpila-
sega algkoolis ahhinna kirjatõs-
"Miks mulle meeldib minu ümbrus-
kond". Ahhinna oli igale võitjale
neli teatripiletit. Radiojaam WINS
(laineil 1010) laskis Paulil tema kir-
jatõs lugeda helilindile ning andis se-
da edasi oma päevauudiste sarjas
teisipäeval iga kolme tunni järele.

Tagasi Bostoni jõudis mõõdund
nädalal puhkusematkalt Euroopasse
kuustajaloolane Paul Reuts. Ta kü-
lastas Hispaania ja Portugali, pea-
tundes Madridis, Toledoos, Lissabonis
jt. Hispaania ning Portugali linnades.

Ametiüleandises lendas mõõdund
neljapäeval Pariisi mag. ins. Oskar
Uusina. Pärast päevast peatust seal
lendas ta edasi Saudi Araabiase.
Tagasitell olid tal otte nähtud ameti-
alane peatus veel Kreekas.

Tshellokuntnik mag. Jüri Tüht
esines esmaspäeval õhtul Winchest-
ris, Virginias Don Shirlly tre koos-
seisus Kontserdiga. Kontserthal oli
väljamüüdnud.

JÕULUPAKKIDE TELLIMISTE

vastuvõtt on alanud. Pühade-eelse ümmiku vältimiseks
on soovitat tellimised edasi anda juba oktoobrikuu jooksul.
Uus hinnakiri saadaval EAK-s.

EESTI ABISTAMISKOMITEE

243 East 34th Street, New York, N. Y. 10016

Kauaaegset perekonnasõpra

Walter Niilus't

mälestavad leinas

Esta ja Olev Aavik
Virve ja August Soosaar
Mel ja Kaarel Tanner
Ida ja Karl Tanner

Armas

Walter Niilus

Mälestavad leinas

Arne ja Celia Kalm
Gerda Kanno
Heino ja Ella Kurruk
Arno ja Ly Niitme
Bernard ja Hilja Nurmsen

Onnetu surma läbi lahkunud unustamata armast abikaasat

Arnold Leopold Mustist

tema kolmandal surma-aastapäeval, 25. oktoobril 1978

mälestab trööstimata leinas

Amanda

Usupuhastuse vaimsed varad väärivad kasutamist ja säilitamist

Reformatsioonipühaks 1978

Oktoobriku lõpul või novembri esimesel pühapäeval tähistavad eesti kogudused üle kogu maailma usupuhastuspüha. Luterlik reformatsiooni suatus Eestisse ja hakkas oma järgi kasvavamat mõju avaldama aastal 1523. Eesti ajaloo tähtsamate dokumentide hulgas on kiri, mida Martin Lutheri a. 1523 isiklikult kirjutas oma mõtte- ja usukaaslastele Tartus Tallinnas ja Riias.

Seoses usupuhastuspühaga on meil põhjust küsida, mida tõi ja andis luterlik usupuhastus eestlastele? Ta tõi kõigepealt meie rahvale kristliku usu selle puhtuses ja sügavuses.

Ta tõi meie jumalasõna kuulutamise ja õpetamise meie oma emakeeles. Sellest kasvas välja vajadus eestikeelsete koolide, õpikute, sõnastike ja üldse eestikeelse trükitöö järele. Kirikuõpetajad Eesti- ja Liivimaa andsid meie rahvale terve rea silmapaistvate võimetega mehi, kes kandisid hoolt eesti keele ning kirjaanduse eest. Eestikeelne Uus Testament Lõuna-Eesti murdes ilmus a. 1686 ja Põhja-Eesti murdes a. 1715. Täieliku Eesti Piibli ilmumine a. 1739 kujunes mitte ainult usuliselt, vaid ka rahvuslikult ja kirjanduslikult mõjukaks suursündmuseks.

PEREKONNA-SEISU TEATED

Õpetaja Uno Plank laulatas Marylandi ülikooli kirikus 19. augustil Tiina Mägi ja Donald Fisheri. Tähtsust kaunistas meeskoor Baltimore Eesti Laulumehed, esitades Fr. Schuberti "Püha, püha, püha". Pruudi isa on laulumeeste sekretär. Pulmapidu peeti ülikooli Chesapeake saalis, kus ka laulumehed esitasid kolm helitööd. Mõlemad noored on lõpetanud Marylandi ülikooli, pruut keekasvatuse, peigmees arvutiteaduse alal. Pulmareis viis nad Caylandi saarele. Nad jäävad elama Marylandi töötades Washingtonis, pruut presidendil julgeoleku asutuses ja peigmees Data Technology Instituudis. Pruudi isa on dipl. ins. Walter Mägi.

Praost A. Hinno laulatas 7. oktoobril Centerport's, L. L. N. Y. Linna Anne Tooreni ja Stephen Martin Swensoni. Pruut on kutselt raamatupidaja, peigmees töötab chitusaal. Noorpaar jääb elama Long Islandile. Laulatusele järgnes pulmapidu Thatched Cottage's, Rt. 25 ääres.

Jõulupakid Skandinaaviast ja Saksamaalt

Eesti Abi New Yorgis, vahendades pakkeid Eestisse saatmist Tanni, Rootsi, Soome ja Saksamaa kaudu, palub jõulupakkide saatjaid ellimisi ära anda võimalikult lähemal nädalal. Vastasel korral kujuneb pühade eelse ummiku ja aeglase postikorralduse tõttu pakkeid õigeaegne kohalejõudmine enne jõulusid küsitavaks. Pakkide hinnakirju saab posti teel aadressil: Estonian Aid, Inc., P. O. Box 357, Cooper Station, New York, N. Y. 10003.

Ella Tarikase ja J. Akkeri mälestamine on pühap., 29. okt. kl. 2 p. Lexington Ave. kirikus. Muusikalises osas tšellokunstnik J. Täht.

Enne kui sündis Eesti Vabariiki, pandi meie kirikuõpetajate ning koguduste saadikute poolt a. 1917 alus jessisvale Eesti Ev-Luteri Usu Kirikule. See kirik töötab rasketes oludes kannataval kodumaal ja ta töötab vabalt ja takistamatult vaba maailma kõikidel kontinentidel. Meie suudame seda kirikut paremini mõista, kui meie ühesti ordale meelde tulemat, millist osa kirik on etendanud meie rahva hinge, maailma-vaate, teekspidamise ning ideaalide kujundamisel. Meil kõigil on põhjust tänutundeja Jumala ees meenutada Kristuse õnnistust teie teie meid rahva keskele luterliku usupuhastuse kaudu.

ALEKSANDER HINNO

praost

OSKAR PUHM

praost

RUDOLF KIVIRANNA

praost

ERKU Esinduskogu endist liiget

mag.

Walter E. Niilus't

mälestab

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

Armast Los Angelese Eesti Segakoori kauaaegset sõprusliiget

mag. Walter Niilus't

mälestab kurbuses

Los Angelese Eesti Segakoor

Endist kolleegi Akadeemilisest Emakeele Seltsist

Walter E. Niilust

mälestab kurbuses

Hildegard Rink abikaasaga

Uinus igavesele unele

mag. Walter E. Niilus

Mälestavad sügavas kurbuses

Ilse ja Rein Neggo
Klara ja Johannes Neggo
Aino ja Ernst Laur
Asta ja Boris Auksmann
Kristi ja Tiit Heinsoo
Sally ja Värdi Mets
Jaak Kukk
Lola Rahamägi
Irene Soodla
Elisabeth McGrath
Lola Weber
Virve Lillipuu
Ants Luik

Head sõpra

Walter Niilus't

mälestab sügavas leinas

Lydia Prints perekonnaga

Meie hea sõbra ja lauluvenna Eduard Tarikase lahkunud abikaasat

Ella't

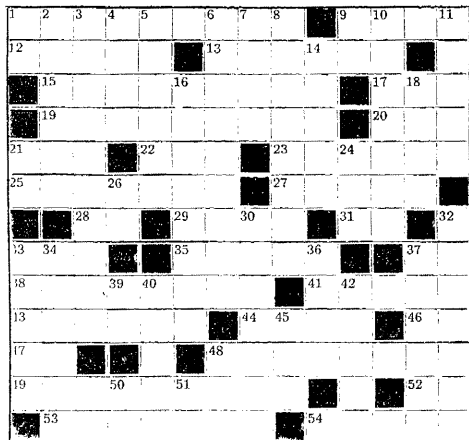
leinavad

Bernhard Suik ja
Karl Saaret abikaasadega

Ristsõnad nr. 467**Ants Pallo**

Paremale: 1. Linn, kus tuleb ESTO
'80, 9. hõre, 12. arstirohu laim, 13.
alamvõimulik, 15. linn Siitsiia saarel,
17. sol-diees, 19. purasit, 20. õhtu-
puna taevast, 21. poola tiitel, 22. nais-
nimi, 23. natsistliku Saksamaa juht, 25.
mitmus, 27. pidulik koosolek, 28. kriip-
toonni keemiline märk, 29. näokate, 31.
lühend endisaegsest raskusmõõdu ühi-
kust, 33. tekib vee keemisel, 35. riik
Aasias, 37. samuti, 38. linn Moskva
lähedal, 41. järgneb üheksakümneühel-
sandle, 43. suurekalibriline piis, 44.
sõit, 46. haldusühik EV-is (lühend), 47.
muistne linn Sumeris, 48. Kanada pro-
vint, 49. seda oli Fr. Taglas, 52. side-
sõna, 53. vaenlase raudse paistav väe-
osa, 54. esemed.

Alla: 1. Sina, 2. kaugemal, 3. O. Lu-
su teos, 4. linn Iirimaa, 5. endisaegne
ainuvallitseja, 6. kõni vesi, 7. kiud-
taim, 8. ajaloo tuntumaid spioon, 9.
holmiumi keemiline märk, 10. katoliiku
usu pälve, mida saadetakse kellahele-
paga, 11. sepa tööriist, 14. EV Tartu
ülikooli arstiteaduskonna dekaan, 16.
kaseinist valmistatud plastmass, 18.
peipsi siig, 21. kaks sama kaushälikut, 22.
kut, 24. kolm sama kaushälikut, 26.
Sumeri linn, 30. tugev lõhnaine, 32.
astmeline jüga, 33. armuand, 34. tea-
tavad mardikad, 36. Burtiniki järve
astmelise nimetus, 37. vald Tartu-
maal, 39. berkeeliumi keemiline,
märk, 40. rahvusvaheliselt tuntud
eesti tennisemängija, 42. pidulik

koosolek, 45. naisenimi, 48. saar Iiri-
meres, 50. tähestikus kaks järgimöö-
da tähte, 51. noot.

Ristsõnade nr. 466 lahendus

Paremale: 1. The arastus, 13.
"Viimne romantik", 14. In, 17. ae-
18. Ra, 19. Dali, 20. Sn, 21. Sumatra-
maal, 39. berkeeliumi keemiline,
märk, 40. rahvusvaheliselt tuntud
eesti tennisemängija, 42. pidulik

12. nannipunn, 45. rivi, 47. Ur-
48. naps, 49. Agana.

Alla: 1. Tivist, 2. Hinno, 3. ei, 4.
omastav, 5. pneumoonia, 6. He, 7. rr.
8. aort, 9. smaragd, 10. ta, 11. und,
12. staapel, 14. Ilse, 15. kiilkiri, 22.
ma, 33. Omann, 26. on, 28. Leius,
29. Idun, 30. Ayr, 31. tanu, 32. agar,
35. aiva, 38. Epp, 40. era, 43. nn.
44. Na, 46. In.

Meie kirik

NEW YORGI EESTI KIRIK
Lexington Ave. ja 88 Street
Praost Rudolf Kiviranna: Fl. 3-7861, Kantsleil: LE 4-5704, 107-109 East 88 St., apt. 2-B, New York, N.Y. 10023.

TEKLA NEW YORGI PAULUSE KOGUDUS
123 West 71st Street, N.Y.C.
Praost Aleksander Hinnio ja kog. kantsleil: address: 7-03 147 Street, Whitestone, L.I., N.Y. 11357. Tel: 767-9849.

NY EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU KOGUDUS
Pühap., 29. okt. kell 12.30 p. jumalateenistus Puha Serafimi kirikus, 322 West 108 St. Piht enne jumalateenistuse algust. Teenib ülempreester E. Lepik üliandiaakon A. Valmi kaasteenimisel. Koor dr. A. Vaarti juhatusel tenor Heinz Rüvaldi osavõtul.

JUMALATEENISTUS SCHENECTADYS

Laup., 28. okt. kell 5 p.l. Schenectadys, Immanueli luterlikus kirikus (1850 Union Street) loikuse- ja usupuhastuspüha jumalateenistus. Teenivad praost A. Hinnio ja William Ilves. Jumalateenistusele järgneb kiriku saalis koosviibimine kohvilauas ja loterii. Enne jumalateenistust kell 4 p.l. leiritund.

KONTISERT-JUMALATEENISTUS JA NÄITEMÜÜK MANCHESTERIS
Pühap., 5. nov. kell 2 p.l. on kontsert-jumalateenistus Manchesteris Concordia kirikus, 40 Pitkin St., kus esineb sopran Epp Karike Jürina-Sonin. Teenib õp. Valdeko Kangro, oreli Maaja Duesberg-Roos, laulab koguduse segakoor. Järgneb koosviibimine kohvilauas, käsitööde ja muude esemete müügi ja loomisega.

EESTI BETAANIA KOGUDUS

150 E. 62 Street, NYC
Pühap., 29. okt. kell 2 p.l. lõikuse- ja ühispüha ja kodumaalt lahkumise 30. aastapäeva tähistamine. Jutlustab Karl Lepik. Kaastegev pastor Evald Kiil. Lauluteekandeid. Koosviibimine ja valguspildid Egiptusest ja Kreekast — Leevi Kiil.

Pühapäeval, 5. nov. kell 1.30 p.l. jumalateenistus Issanda lauga. Jutlustab küllalisena evangelist Endel Siitam Kaliforniast.

EESTI BETAANIA NELIPÜHI KOGUDUS 50-AASTANE

Novembrikuu kolmandal päeval käesoleval aastal täitub poolsada aastat sellest, kui ametlikult asutati Eesti Betaania Kogudus New Yorgis, ja on sellega üks kolmest vanemast eesti kogudusest Ameerikas.

On hindamisväärt, etvõõrsil tegutsev vabakogudus on saanud püsima jääda nii pikkade aastate jooksul ja on säilitanud oma emakeele ja oma usulised tõekspidamised, ning võib veel majanduslikult tugevana aktiivselt tegutseda meie kaasmaalaste keskel.

Oma 50-aastast juubelpäeva tähistab Betaania Kogudus piduliku jumalateenistusega pühapäeval 19. novembril kell 2 p.l. koguduse kirikus, 150 E. 62 Street, NYC.

Seoses koguduse juubelpäevaga tähistab koguduse vanem Evald Kiil koos kogudusega oma 30-a. teenistusi juubelit Betaania Koguduse jutlustajana. Sellest kahekordsest juubelist võtavad osa mitmed eesti ja ameerika koguduste pastoriid ja organisatsioonide esindajad. Peakõneleja on jutlustaja Kaljo Raid Torontost.

Eestis suri näitekunstnik E. Koppel

Tallinnas suri oktoobri teise nädala algul andekas näitekunstnik Einar Koppel, 50 a. vana. Surm oli esinenud pärast lühikest rasket verehaigust. E. Koppel oli omasege tuntud varieteedenäitleja ja kupletisti A. Trilljärve poeg. Ta kuulus varemalt Vanemuise koosseisu, kust siirdus aastate eest Tallinna Draamateatrisse. Kadunu oli tuntud ka hea muusikuna klaveri alal.

ÕIENDUS

VES 5. okt. numbris on teates "Toetasid rahvuslikku võitlustööd" juhtunud minu osas väike ebatäpsus. Nimelt minu eriannetus ei olnud suunatud mitte Johan Käari, vaid Verner Planki mälestusfondi.

Aadu Elleri Ontarios

Puhka rahu, kallid isa ja vanaisa

Karl Lepiksaar

sünd. 10. novembril 1887 Virumaal
surm. 7. oktoobril 1978 Tapal

Mälestavad sügavas leinas

poeg Evald perekonnaga
pojapoeg Tiit abikaasaga Eestis
poeg Erich perekonnaga USA-s

Armas abikaasa, isa ja vanaisa

Konstantin Paldrock

sünd. 18. märtsil 1890 Tallinnas
surm. 17. oktoobril 1978 San Francisco

Mälestavad sügavas leinas

abikaasa Helmi
poeg Peeter perekonnaga
omaksed kodumaal

Kauaaegset head sõpra

Elfriede Pruks'i

mälestavad leinas

Kull, Arnold ja Meta
Karu, Harold perekonnaga
Kübar, Leida
Liiva, Leida
Truvert, Helmi
Urm, Helene perekonnaga
Vainu, Gerda

Mälestame leinas oma armsat liiget

Eugenia Ennok-Kapp'i

surm. 2. oktoobril 1978 Rootsis

Korp! Indla

Avaldame südamlikku kaastunnet perekonnale nende armsa ema ja abikaasa

Ella Tarikas'e

surma puhul

Peeter Hendrikson
Kaie ja Tiina Kärsna
Peeter Maksa emaga
Toivo Mäns abikaasaga
Harald Skonberg

Armast

Ella Tarikas't

mälestavad leinas

Malle, Edgar Veski
Katrin, Erik Veski

ATwater 9-5844 Autod kõikideks
8775 juhusteks

EDWARD F. BECKER

LITSENTSEERITUD MATUSEBÜROO

Büroo direktor

EDWARD W. BECKER, mänedzher

352 East 87th Street, New York, N.Y. 10028

(1. ja 2. Ave. vahel)

Lahkus pikaajalise haiguse järele meie lugupeetud liige

ins. Konstantin Paldrock

Mälestab leinas

San Francisco Eesti Selts

Armast sõpra ja laagrikaaslast

Vladimir Põder'it

mälestavad leinas

Julius Harju perekonnaga
Hans Jutt abikaasaga
Evald Teetlok abikaasaga
Osvold Helistvee abikaasaga

Jüri Estam

Avaldame südamest kaastunnet leinavale perekonnale abikaasa ja isa surma puhul

Krista ja Mati
Andres ja Katrin-Kaja
Anne-Liisa

Armast sugulast

Ella Tarikas't

mälestavad leinas

Alma, Aline ja Gerta

"VABA EESTI SÕNA" talitusele

P. O. Box 128

New York, N.Y. 10016

Palun mulle saata "Vaba Eesti Sõna" / uuendada tellimise (Vastav alla kriipsutatada)

..... alates kuu peale.

Tellimisraha \$..... sandan siinjuures.

Mr.

Nimi: Mrs.

Miss

Postiaadress:

(Nimi ja aadress kirjutada selgelt, võimalikult trükitähtedega)

(Allkiri)

"VABA EESTI SÕNA" tellimishinnad:

	12 kuud	6 kuud	3 kuud
Kiripostiga USA-s ja Kanadas (1. klass) ...	38.00	19.50	10.00
Ajalahetustiga (2. klass) USA-s	24.00	12.50	7.00
Trükitööna välismaale	25.00	13.00	7.00

Aadressi muutmise 50 senti.

Tshekid või rahakaardid kirjutada The Nordic Press, Inc. nimele.

Ootamatu surma läbi lahkus meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja vana-vanaisa

JULIUS MAANDI

sünd. 21. detsembril 1899, surm. 19. detsembril 1978

Mälestavad kurbuses

abikaasa Elvi
poeg Lembit perekonnaga
poeg Valdek perekonnaga

Julius Maandi't

mälestavad

Margot Lillep
Eduard ja Marta Maar
Milvi ja Richard Melts
Hans Rohtla perekonnaga
Juhan Rohtla perekonnaga
Helmuts Saarts perekonnaga
Riho Melts perekonnaga
Milvi Ericson
Arved ja Milvi Villomann
Helmi Möttus
Oskar Antsman abikaasaga
Ella Raidal

Frieda Drewerk

kirjanikunimega

Reed Morn

sünd. 20. aug. 1898 Tallinnas
surm. 17. okt. 1978
Los Angelesis

Mälestavad

Hellar Grabbi
Paul Reets
Mardi Valgemäe

Ootamatult lahkus armas sugulane

Julius Maandi

Mälestavad leinas

Helmi, Sete
Imbi, Pat
Sirje, Aare, Alar, Arno
Epu, Eha, Kaalu
Anu, Laila, Vaiki
Tiina, Frank, Maili

Oma endist juhatusliiget ja revisjonikomisjoni liiget, ksv.

Julius Maandi't

mälestab leinas
Long Islandi Eesti Võitlejate Ühing

Ootamatult lahkus meie sõber

Julius Maandi

Mälestavad leinas

Priit Aas
Aleks ja Alvi Hanson
Oodu ja Martha Koern
Aleks ja Adele Korrol
Romolus ja Aino Mandel
Jaan ja Linda Muks
Eduard ja Ella Ojandu
Aadu ja Tuuli Pikati
Paul ja Helga Poola perekonnaga
Karl ja Olly Ratasepp
Marie Sikk
Alfred ja Filitsata Skonberg
Kustav ja Lydia Viljur

LEINATEATEID

† Ulrichehennis, Rootsis, suri 28. septembril Ilse Sooman, sünd. 1919.
† Byrlingtonis, Kanadas, suri 10. oktoobril Paul Enari, sünd. 1915. a. Tartus.

† Hamburgis suri 11. augustil Vassilissa Morn, sünd. 1901. a. Hellaamaal, Muhus.

† Mainrothis, Saksamaal, suri 3. juulil Karl Hansson, sünd. 1905. a.

† Hamburgis suri 21. juunil Ella Alvine Rillo, sünd. 1903. a. Valgas.

† Geislingenis suri 7. augustil August Kanne, sünd. 1902. a. Lihulas. Ta elas Saksamaal üksinda. Teda jäid leinama abikaasa ja tütar kodumaal ning üks tütar Kanadas. Lihulas ta pidas suuremat talurahva kauplust, mis oli omamoodi universaal-kaubamaja, kus müüdi kõike nõõpõolest niidumasinani ja mootorrattani. Ta oli Geislingenis aidatud kuu. Kadunu matitis õp. M. Vaher, järelhüüe oli J. Västriku, kes asetas kalmule pärja sini-must-valge lindiga.

Dr. agr. L. Yllö †

Helsingis suri, nagu juba lühidalt teatasime, dr. agr. Leonid Yllö. Ta oli sündinud Hakaja külas Ingerimaal, kus isa ja ema olid kooliõpetajad. Kasvas üles Kandle külas, Haljalas. Käis koolis Rakveres ja Narvas ning õppis põllumajandusteadust Tartu ülikoolis, mille lõpetas 1938. Oli assistendiks ülikooli Maaparanduse ja Sookultuuri Instituudis ning magistreeerus samal ajal 1939. Oli üliõpilaspõlves tuntud sportlane ning US Liivika esindusmoeskonnaga võrk- ja korvpallis üliõpilaskonnas meister.

Saksa okupatsiooni ajal võimaldus tal ingeri päritolu tõttu siirduda Soome, kuhu jäi elama ja töötama ka pärast sõda. Tööas mitmesugustel kohtadel põllumajandusliku uurimise alal ning jätkas õpinguid Helsingi ülikoolis, kus saavutas 1958 agronoomiadoktori kraadi. Valiti 1969 Soome Soomnekontrollijana juhatajaks professori ametinimetusega. Surm tuli kopsuvähi tagajärjel.

Julius Maandi mälestamine

19. okt. suri Long Islandil 78-a vanuses end. Tallinna sadama abikomissar Julius Maandi. Ta võitis kuni oma ootamatult tulnud lahkumiseni aktiivset osa rahvustikust ja kiriklikust elust. Tema viimsele haigepäigale süngitamine toimus peost R. Kiviranna poolt Eesti Kõla kalmistule esmaspäeval, 23. okt. Lahkunu mälestamine on laup., 4. nov. kell 7 õ. Rockville Centre kiriku Eesti jumalateenistusel.

Pärast pikka ja piinarikast haigust suri meie armas vilistlane

professor, dr. agr.

Leonid Yllö

sünd. 6.1.1915 Ingerimaal
surm. 9.10.1978 Helsingis

Mälestab sügavas leinas
US Liivika

Lahkus armas sõber

Frieda Drewerk

kirjanikunimega REED MORN
surm. 17. oktoobril 1978 Los Angeleses

Mälestab leinas

Ella Grabbi

Mag. phil. Frieda Drewerk

(REED MORN)

Mälestavad kurbuses

lenderlased

Ootamata lahkunud armast

mag. phil. Frieda Drewerk'i

mälestab leinas

Mall Jürma

Armast kauaaegset sõpra

Julius Maandi't

mälestavad kurbuses

August ja Hilda Pensa
Allan ja Jutta Pensa
Aaro ja Armiide Karmo
Henn Karmo
Olev ja Malle Paul
Arno Raag

Armast

Julius Maandi't

mälestavad

Milly Vaher
Eo Vaher perekonnaga
Alo Vaher abikaasaga
Uudo Vaher perekonnaga